

festival kras 2011
Sreda, 10. avgust, ob 20. uri
Bruno in Giordano v kvizu
»Lepo je biti star«
DIVAČA / Skrateljnova hiša
www.festivalkras.si

Naš intervju:
pesnica
in igralka
Maja Gal Štromar

10

Z odškodnino bodo krili
eno osmino škode

13

festival kras 2011
Sreda, 10. avgust, ob 20. uri
Bruno in Giordano v kvizu
»Lepo je biti star«
DIVAČA / Skrateljnova hiša
www.festivalkras.si

Primorski dnevnik

TOREK, 9. AVGUSTA 2011

Št. 188 (20.203) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Kdo bo krmaril italijansko barbo?

MARKO MARINČIČ

Italijanska barka plove na vihnem morju globalne gospodarske krize. Valove dodatno dviguje veter špekulativne ofenzive, o kateri bi bilo vredno razmisliti, kdo jo neti, komu koristi, kateri so njegovi cilji. Vendar o tem kdaj drugič. Ostanimo pri Italiji. Na istem vihnem morju so tudi druge barke, toda morski psi špekulacije so zavohali, da utegne biti italijanska lažji plen. Od vedno zadolžena država se je v tem ključnem trenutku namreč znašla tudi brez pravega krmarja.

Kdor naj bi bil kapetan, se doslej ni veliko menil za krmarjenje, zaseden kot je bil na bunga bunga zabavah pod palubo. Ko je že imel kako skrb, so to bili najprej njegovi osebni interesi in akrobatsko izmikanje roki pravice skozi šivanino uho za lastne potrebe prirejenih zakonov. Če je kapetan tak, tudi posadka ni boljša. Naj nam bo prizaneseno naštevaje ministrice in ministrov, katerim ne bi zaupali niti odborništvu v rojstni občini, kaj še mesto v vladi. Dovolj naj bo ugotovitev, da se sredi nič, ki ga obdaja, minister za gospodarstvo zdi resna in strokovno podkovan oseba. Pa to menda ni, saj je po izobrazbi pravnik in po poklicu fiskalist, ne ekonomist.

To je stanje na krovu barke, ki jo krizni vihar premeta med čermi in drugimi evropskimi barkami. Nič čudnega torej, če je za krmilo poprijel kdo drug. Predsednik Evropske centralne banke Trichet je obljubil rešilni jopič odkupa italijanskih državnih obveznic, obenem pa izdelal točen vladni program, ki se mu bo moral Berlusconi podrediti. Merklova in Sarkozy sta pristavila »do konca septembra«. Nekdanji evropski komisar Mario Monti zato ocenjuje, da je v Italiji »politična« vladna le navidezno na oblasti, v resnici pa odloča »nacionalna, tehnična in tržna vlada« s sedeži v Bruslju, Frankfurtu, Berlinu, Londonu, New Yorku.

Premier Berlusconi je do zadnjega hlinil optimistično razpoloženje in prikrival državljani, da je voda zalila že dober del podpaluba. Sedaj drugi odločajo, kdo in kako bo mašil luknje. Račun bomo seveda plačali državljani z dodatnimi udarci sekire po naših dohodkih, pokojninah, invalidninah, javnih storitvah in sindikalnih pravicah, z novimi dajatvami in izgubo davčnih odtegljajev, vsaj tisti, ki davke plačujemo.

Obetajo se težki časi. Vprašanje je, ali bo italijanska družba sploh sposobna spet vzeti usodo v lastne roke ali pa bo brez kančica dostojanstva sprejemala, da drugi vihtijo sekiro, ki tepe po nas.

ITALIJA - Težki pogoji v zameno za odkup državnih obveznic

Evropska centralna banka narekuje Italiji nove ukrepe

Opozicija ocenjuje, da smo »pod komisarsko upravo« tujine

GOSPODARSTVO - Kljub napovedi ukrepov s strani G7, G20 in ECB Znižanje bonitetne ocene ZDA potopilo borze po vsem svetu

NEW YORK, LONDON - Potem ko je bonitetna hiša Standard & Poor's (S&P) v petek prvič v zgodovini znižala kreditno oceno ZDA, so borze po svetu zabeležile občutne padce. Vlagateljev niso pomirile niti napovedi ukrepov s strani

G7, G20 in Evropske centralne banke (ECB). Napovedi ukrepov pa niso pomirile trgov. V rdečem so sklenile azijske in evropske borze, prav tako se globoko v negativnem območju je običal ameriški Wall Street (na sliki). Ameriški pred-

sednik Barack Obama pa je včeraj zagotovil, da so ZDA bile in ostajajo država z najvišjo kreditno oceno in da ni nobenega dvoma, da ne bi bile sposobne poravnati svojih obveznosti.

Na 11. strani

RIM - Evropska centralna banka je v zameno za pomoč v obliki odkupa njenih državnih obveznic naložila Italiji breme težkih pogojev. Trichet in Draghi sta izdelala recept dodatnih varčevalnih ukrepov, ki jih bo morala sprejeti Berlusconijska vlada, Merklova in Sarkozy pa sta določila tudi rok: najkasneje do septembra.

Za državljanse se napovedujejo dodatni boleči ukrepi. Opozicija je ogorčena. Ocenjuje, da je vlada dejansko pod komisarsko upravo, da prikriva, koliko je v resnici hudo stanje v državi, toliko, da je prisiljena ukrepati pod taktirko drugih.

Na 4. strani

Že 23. srečanje treh Slovenij na Višarjah

Na 2. strani

Intervju: nadzornik Luca Caburlotto

Na 3. strani

Tržaški prostorski načrt: zapadle zaščitne norme

Na 5. strani

Romoli nasprotuje področnim analizam

Na 12. strani

Gorica bo dobila svoj prvi električni avtobus

Na 13. strani

REPEN - Kraška ohcet 2011

Najprej predavanje o slovenskih fantovščinah

REPEN - Pred praznovanjem strokovno predavanje o enem od sestavnih delov Kraške ohceti, se pravi o fantovski. V Kraški hiši je v soboto zvečer prof. Ivan Florjanc dopadljivo spregovoril dokaj številnim poslušalcem o pomenu slovenskih fantovščin. Podčrtal je, da slovenske fantovščine niso bile samo povezane s petjem, pač pa so predstavljale izvirno obliko demokratične vaške ureditve, ki sega v zgodnji srednji vek in je v teku stoletij vse do nedavnega skrbela za marsikaj po naših vaseh. Zanimiv večer so organizirali KD Kraški dom, Zadruga Naš Kras in Občina Repentabor.

Na 8. strani

GORICA - Obnova v ulicah Brolo in Puccini

Na slovenskih šolah delajo s polno paro

12

LUKA KOPER - Po osemdnevni stavki žerjavistov in protestu pogodbenih delavcev

Delo v pristanišču se vrača v normalne tire

Za odpravo vseh zamud pa bodo potrebovali dva do tri tedne - 1,3 milijona evrov izpada dohodkov

KOPER - Delo v Luki Koper se vrača v normalne tire, čeprav bodo potrebovali od dva do tri tedne, da bodo odpravili zamude, ki so nastale zaradi osemdnevne stavke žerjavistov ter protesta pogodbenih delavcev, so zapisali v upravi Luke. "S tega vidika sta najbolj na udaru kontejnerski in pa terminal za generalne tovore", so zapisali v Luki Koper. Kot pojasnjujejo, delo že poteka normalno, odpravljeni pa so tudi zastoji v pristanišču. Glede odprave zamud je bolj optimističen predsednik nadzornega sveta Luke Koper Janez Požar, ki meni da bi bile zamude lahko odpravljene že v nekaj dneh. Stavka, ki se je končala v petek, je po ocenah Luke povzročila za 1,3 milijona evrov neposrednega izpada dohodkov.

Uprava Luke Koper je včeraj tudi prek spletnih strani Ljubljanske borze sporočila, da so s sindikatom žerjavistov v petek zaključili pogajanja in doslegli prekinitve stavke, zato delo v pristanišču poteka nemoteno. Podpisnici sporazuma sta sklenili socialni mir, ki bo trajal najmanj leto dni ter se zavezali k nadaljevanju konstruktivnega dialoga. Predstavniki stavkovnega odbora žerjavistov Mladen Jovičić je povedal, da so žerjavisti zadovoljni z dogovorom, vendar pa o podrobnostih dogovora ne govori, saj so se tako dogovorili z upravo Luke Koper. Prav tako je uprava sklenila dogovor z delavci

Sindikata izvajalcev pristaniških storitev (IPS) in njihovimi delodajalci. Dogovor vsebuje ugotovitev, da je bil upor delavcev IPS upravičen ter da delodajalci vključno z Luko ne bodo izvajali sankcij zaradi udeležbe na protestu. V sindikatu IPS so sicer zapisali, da so s protestom veliko dosegli, čeprav s samim dogovorom niso zadovoljni, saj se zavedajo, da bo pot do priznanja njihovih delavskih pravic še dolga.

Z upravo so podpisali tri točke sporazuma, ki med drugim vsebujejo zavezo, da se bodo do petega septembra tarife za storitve IPS dvignile za pet odstotkov. Delodajalci IPS so se zavezali, da bodo to povišanje v celoti prelili v plače delavcev, Luka Koper pa se je zavezala, da se v roku 30 dni sklene kolektivna pogodba, ki bo veljala za vse delavce, neodvisno od podjetja.

Sindikalni centrali Alternativa in Solidarnost pa sta včeraj preklicali za 17. avgust napovedano enourno opozorilno stavko. Stavkovna odbora Solidarnosti in Alternative, ki sta opozorilno stavko napovedala v bran stavkajočim žerjavistov v Luki Koper, sta včeraj ugotovila, da je uprava Luke Koper preklicala postopke izredne odpovedi pogodb o zaposlitvi članom stavkovnega odbora sindikata žerjavistov in s tem ponovno zagotovila spoštovanje pravnega reda. (STA)

ANKETA - Mnenje bralcev Dela V zadevi Patria je podkupovanje bilo, sodnega epiloga ne bo

LJUBLJANA - V zadevi Patria je prišlo do podkupovanja, meni precejšnja večina sodelujočih v tokratni anketi Dela, a da bo zadeva dobila sodni epiloga, jih večina ne pričakuje. Trdno pa je njihovo prepričanje, da imata v Sloveniji in Avstriji v tej zadevi vloženi obtožnici politično ozadje, piše včerajšnje Delo.

V primeru Patria je obtožnica zoper vpletene po slovenskem vložilo tudi avstrijsko tožilstvo. Večina vprašanih oz. 59,3 odstotka jih sodnega epiloga ne pričakuje. Da bo zadeva dobila sodni epiloga, jih meni 29 odstotkov.

Podkupovanje je glavni očitik v zadevi Patria in znatna večina vprašanih je prepričana, da je do njega res prišlo. Tako je odgovorilo tri četrtine vprašanih oz. 76,7 odstotka. Da podkupovanja ni bilo, jih je menilo 13,9 odstotka. Primerjava obeh odgovorov pokaže, da predvsem tisti, ki menijo, da obtožnica zoper vpletene ne bo dobila sodnega epiloga, pravijo, da je v zadevi Patria prišlo do podkupovanja, ugotavlja Delo.

Sodelujoči v Delovi anketi menijo, da naj politik, ki je obtožen prejemanja podkupnin, nemudoma odstopi. Tako je odgovorilo 77,1 odstotka vprašanih. Da bi lahko svojo funkcijo opravljal do zaključka sodnega procesa, jih je odgovorilo 18 odstotkov. Le malo, 3,3 odstotka pa bi jim dopustilo nemo teno nadaljevati delo.

Obtožnici v Sloveniji in v Avstriji v zadevi Patria imata po mnenju 74,2 odstotka vprašanih politično ozadje. Nasprotnega mnenja, da političnega ozadja ni, jih je bilo 18,6 odstotka. (STA)

MURSKA SOBOTA - 19. mednarodni romski tabor Do sobote o romski zgodovini, kulturi, drugih in drugačnosti

MURSKA SOBOTA - V dijaškem domu v Murski Soboti se je včeraj začel 19. mednarodni romski tabor. Okoli 60 udeležencev iz petih držav se bo do sobote ukvarjalo z romološkimi temami, ob zgodovini in kulturi ter spoznavanju drugih in drugačnosti pa bodo veliko pozornost namenili tudi izobraževanju Romov v izgnanstvu.

Od prvih taborov do danes je bil po besedah direktorice Urada za razvoj šolstva na slovenskem ministrstvu za šolstvo in šport Andreje Barle Lakota dosežen velik napredek. Zadnjih deset let pa so bili storjeni veliki koraki predvsem zato, ker Zveza Romov Slovenije (ZRS) skupaj z vsemi drugimi vodi politiko do romskih vprašanj in skrbi, da se razvija romska identiteta, in to ne le s tem, da opozarja, pripoveduje, ampak da praktično dela in izvaja projekte.

"ZRS je edina v Evropi, ki je bila sposobna voditi evropski projekt Romski pomočnik in v zvezi z njim ne gre samo za to, da je več otrok hodilo v šolo, gre za to, da romski starši, romski pomočniki šolo zares razumejo kot vrednoto. In romskim pomočnikom gre vsa zahvala, da je šola postala osrednja tema življenja in osrednje vprašanje, ki ga želijo Romi tudi sami razreševati," je po

vedala Barletova. Dodala je, da gre za to, da so Romi sami dobili samozavest, da lahko vstopajo v šolo in tvorijo neke vrste most med šolo in družino, ta projekt pa je dobil v Evropi posebno priznanje.

Romolog Rajko Djurić je opozoril, da je med 12 milijoni Romov veliko znanih in pomembnih ljudi, prav njihova afirmacija pa je dober način za zблиževanje med Romi in Neromi. "Sinteza med Romi in Neromi je izjemno pomembna za razumevanje in skupno življenje v različnih državah, kjer živimo in so tudi naše države," je dejal Djurić.

Dragoljub Atanacković iz Srbije, ki je predstavil razstavo o materialnih elementih romske kulture v jugovzhodni Evropi, iz katere naj bi prihodnje leto v Sloveniji nastal romski muzej, pa je poudaril, da razstava dokazuje, da so Romi običajen narod kot vsi drugi, da niso berači, tihotapci in kriminalci, pač pa delavci, ki imajo svojo zgodovino.

Na taboru bodo med drugim govorili o zgodovini in kulturi Romov, njihovem aktivizmu, pravo pisu, izobraževanju v državah srednje Evrope, književnosti, interkulturnih kompetencah in komunikaciji učiteljev, romskih ženskah v Prekmurju in usposabljanju policistov v večletni družbi.

VIŠARJE - Na tradicionalnem romanju treh Slovenij prebrali predavanje zaradi boleznj odsotnega Viljema Černa

Letos v znamenju Beneške Slovenije

ŽABNICE - Na Višarje blizu tromeje med Italijo, Slovenijo in Avstrijo so v nedeljo že triindvajsetič romali Slovenci iz zamejstva, izseljenstva in domovine. Letošnje romanje, ki ga pripravljajo izseljenki duhovniki in Rafaelova družba, podpira pa ga urad

vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu, je bilo v znamenju Beneške Slovenije.

V slabem in spremenljivem vremenu se je romanja udeležilo več sto Slovencev. V polni božjepotni cerkvi je maševal ljubljanski nadškof in metropo-

lit Anton Stres, slovensko vlado pa je zastopal državni sekretar urada vlade za Slovence po svetu in v zamejstvu Boris Jesih, ki je po pozdravu predsednika Zveze evropskih izseljenških duhovnikov Janeza Puclja poudaril izjemen pomen romanja treh Slovenij, a si je tudi istočasno zaželel, da bi odslej govorili o eni sami in edini Sloveniji.

Luisa Cher je prebrala predavanje profesorja Viljema Černa iz Terske doline, ki se zaradi boleznj ni mogel udeležiti romanja. Černo, ki je sam sin Beneške Slovenije, je podal prikaz raznarodovalne politike italijanske države do beneških Slovencev vse od leta 1866, ko so beneški Slovenci prišli pod Italijo, a hkrati tudi v teh najbolj temnih časih raznarodovanja videl svetle točke. To so bili predvsem beneški duhovniki, izobraženci in vsi ostali, ki so ostali zavezani slovenski besedi, beneškemu narečju, ter ga ohranili tudi v času najhujšega fašističnega in povojnega pritiska na Slovence.

Orisal je raznarodovanje in razkričevanje, kot je sam poimenoval poitalijančevanje priimkov in slovenskih imen, ter tudi vztrajnost beneških Slovencev, orisal uspehe dvojezične šole v Špetru, njeno državno priznanje in prikazal današnjo vitalnost beneških Slovencev, predvsem pa v sedanjih demokratični Sloveniji videl tisto duhovno domovino vseh Slovencev, ki mora vse Slovence povezovati.

"Danes smo v skupni evropski hiši in ne želimo odpasti od svoje kulture, temveč ohraniti izvorni jezik, avtentičnost. Odpreti moramo nove poti. Zavedati se moramo, da moramo nujno ostaniti skupaj," je poudaril in dodal, da je treba na podlagi avtohtone kulture razviti gospodarstvo in načrtovati razvoj na obeh straneh hribov in gora.

Evropski poslanec Lojze Peterle je pozval, naj se Slovenci med seboj povezujejo, ne glede na to, kje živijo. Sicer pa se je romanja treh Slovenij udeležilo več slovenskih kulturnikov in predstavnikov političnega življenja, med njimi štirje nekdanji slovenski ministri.

Ljubljanski nadškof in metropolit Anton Stres je v pridigi spregovoril o sedanjih časih. "Tudi vsak človek se prej ali slej znajde v valovih nevarnosti in preizkušenj. Ravno tako tudi narod. A za vsakega, ki ga zajamejo valovi, je pogum in zaupanje prvi pogoj rešitve," je poudaril Stres.

Po maši so tudi letos organizatorji pripravili za cerkvi pripravili kulturni program, pri katerem je sodeloval pevski zbor Slovenski cvet iz Nemčije.

V okviru priprav na romanje treh Slovenij so se že v četrtek začeli višarski dnevi mladih iz zdomstva in Slovenije, ki so spoznavali Tersko dolino in Beneško Slovenijo. (STA)

Na Višarjah so se v nedeljo že triindvajsetič zbrali slovenski romarji iz zamejstva, izseljenstva in domovine

NAŠ INTERVJU - Deželni nadzornik Luca Caburlotto

»Kulturno ministrstvo bi moralo potencirati svojo izpostavo v FJK«

Caburlotto je razkril, da hoče ministrstvo združiti kulturno nadzorništvo z arhitekturnim

TRST - Bo italijansko kulturno ministrstvo res uknilo nadzorništvo za kulturno, umetniško in etnoantropološko dediščino Furlanije-Juljske krajine? Bo dežela ostala brez nadzornika, ki bi bil strokovnjak na področju zgodovine umetnosti?

Namero italijanskega kulturnega ministrstva je, kot smo poročali v nedeljski izdaji Primorskega dnevnika, razkril sedanjí nadzornik Luca Caburlotto, ki nam je včeraj pojasnil, da sta ga zmotili tako metoda kot vsebina omenjene odločitve. »Vodja kabineta je dekret začel pripravljati nekaj dni pred velikim šmarnom, ko so ljudje na počitnicah in je pozornost javnosti nižja. O njem ni bil informiran ne minister Giancarlo Galan ne višji svet kulturnega ministrstva. Navdihnila ga je odločitev ministra Tremontija, ki zahteva od raznih ministrstev desetodstotno znižanje stroškov za nadzornike, ne glede na realen položaj vsakega ministrstva: na kulturnem ministrstvu na primer ni dovolj osebja, zato nadomeščam tudi dva nadzornika v Venetu. Kakorkoli, v roke sem dobil dopis Giangiacoma Martinisa, v katerem direktor kulturnega ministrstva v FJK predlaga združitev kulturno-umetniškega nadzorništva s tistim za arhitekturne dobrine.«

Caburlotto meni, da bi tovrstna združitev ne škodila nje mu, saj ne bi ostal brez službe, temveč kulturni politiki in ponudbi Furlanije-Juljske krajine. »Od leta 1907 so nadzorništva v Italiji ločena. Samo v FJK in nekaterih drugih deželah so bila do leta 2008 združena. Zakaj mislim, da bi bila ponovna združitev škodljiva? Ker so kompetence arhitekta in umetnostnega zgodovinarja različne. Nadzornik-arhitekt ni sposoben poglobljeno oceniti umetniške vrednosti slike, sakralnih predmetov, ali si na primer zamisliti muzej kmečke kulture. Tako kot je umetnostni zgodovinar v težavah, če mora voditi obnovo palače. Vsak je strokovnjak na svojem področju in glede na dosedanjo prakso lahko zatrdim, da bi mene poslali na drugo službeno mesto, v FJK pa bi ostal arhitekt Luca Rinaldi.«

Po napovedani reorganizaciji naj bi sicer funkcionarji obeh nadzorništev ostali na svojem mestu, a to po Caburlottovem mnenju ni dovolj. »Iz lastne izkušnje lahko povem, da funkcionarji potrebujejo stalno soočanje s svojim nadrejenim: oni nadzirajo delo na teritoriju, a sami ne sprejemajo odločitev. In zagotovim vam, da dela ne manjka: jaz delam 9 ur dnevno.«

Caburlotto svoje besede podpre s seznamom novih projektov, ki jih je začel uresničevati med svojim enoletnim službovanjem v deželi: vzpostavil je nove oblike sodelovanja z deželnimi muzeji, skušal urediti nelahki finančni položaj Miramarskega gradu, vzpostavil stike s kulturnimi institucijami v Sloveniji in na Hrvaškem, svoje nadzorništvo vključil v evropski projekt z Univerzo na Primorskem (»na področju čezmejnega sodelovanja je vladala prava suša«). Zavzel se je za veliko razstavo rimskih razpel srednjeevropskega prostora, za katero upa, da bo razvijala pokroviteljstvo predsednikov republike Avstrije, Hrvaške, Italije in Slovenije. V Miramarski grad bi rad pripeljal štiri dela slikarja Maneta, ki so posvečena Maksimilijanovemu umoru v Mehiki, deželni odbornik De Anna ga je vključil v pripravo velike razstave o Tiepolu ...

Caburlotto je prepričan, da bi moralo kulturno ministrstvo potencirati svojo izpostavo v FJK, ne pa krčiti njenega obsega. »Koncert Riccarda Mutija na Velikem trgu je pokazal, koliko lahko kultura naredi v zblíževalnem procesu skupnosti z bolečo preteklostjo. Ta dežela je neke vrste zadrga med različnimi narodi, med svojim delom sem videl veliko navdušenje, potrebo po sodelovanju. Prihranek, ki bi ga ministrstvo imelo z odpravo moje plače (3.100 evrov neto mesečno), se mi zato zdi kratkoviden in celo škodljiv. Ne morem verjeti, da ta dežela ne zasluži nadzornika za svoje kulturno in umetniško bogastvo.«

Poljanka Dolhar

Luca Caburlotto na majski predstavitvi Foruma Tomizza, ki je letos potekal v Paláci Economo - sedežu njegovega nadzorništva

KROMA

KOROŠKA - Investicija je vredna osem milijonov evrov

Skoraj sto metrov visok razgledni stolp ob Vrbskem jezeru novi turistični znak dežele

Model novega razglednega stolpa ob Vrbskem jezeru

CELOVEC - Po več let trajajočih mučnih razpravah in zapletih bo dežela Koroška očitno le dobila svojo novo turistično znamko - 83 metrov visok razgledni stolp na Jedovci (Pyramidenkogel) ob Vrbskem jezeru.

Novi stolp naj bi zamenjal dosedanjega, zmagovalni model natečaja, ki je bil razpisan po celi Evropi, pa so javnosti predstavili že leta 2008. Toda nato se je zataknilo pri denarju. Razgledni stolp v osrčju dežele nudi enkratni pogled na Vrbsko in Hodiško jezero ter okolico s Celovcem. Visok bo skoraj še enkrat toliko kot dosedanji, po sedaj sklenjeni cenejši varianti pa naj bi stal osem namesto prvotno načrtovanih deset milijonov evrov. Z gradnjo naj bi začeli že spomladu 2012, zaključek del pa je načrtovan za konec oktobra 2012. Slovesna otvoritev novega stolpa, ki še nima imena, pa je predvidena še pred začetkom poletne turistične sezone 2013. Že prvo sezono pričakujejo na stolpu okoli 150.000 do 200.000 obiskovalcev! Zeleno luč za cenejšo varianto je te dni dal občinski svet

(dvojezične) občine Hodiše. Pri cenovno ugodnejši varianti bo občina prispevala okoli 2,5 milijona evrov ali dva milijona evrov manj kot pri prvotnem projektu, levji delež investicije pa bodo pokrili iz deželne blagajne. Zato mora projekt odobriti še deželna vlada kar naj bi se zgodilo že v naslednjih tednih in je več ali manj samo še formalnost.

Do izgradnje novega razglednega stolpa bo svojo vlogo še naprej opravljal dosedanji, 54 metrov visok stolp, ki so ga zgradili v letih 1966 do 1968. Že ta s svojo edinstveno lego na višini 905 metrov nadmorske višine obiskovalcem omogoča veličasten pogled na očarljive gore, jezera in doline dežele ob Dravi, in sicer od Karavank in Julijcev na jugu do Visokih Tur na severu, ki jih loči modrina Vrbskega jezera in še štirih jezer v osrčju dežele. Trenutno se je s pomočjo moderne dvigala mogoče povzpeli na razgledno ploščad stolpa v pičlih 24 sekundah, na novi, skoraj 100 metrov visok stolp, pa naj bi dvigalo vozilo komaj 30 sekund.

Ivan Lukan

FJK - Nov predlog za preštevanje Slovencev Ritossa bi preštel pripadnike slovenske manjšine, za Brezigarja preštevanje povsem nepotrebno

BOJAN BREZIGAR

ADRIANO RITOSSA

TRST - Potem, ko je pred časom že predlog deželnega svetnika Ljudstva svobode Piera Camberja dvignil precej prahu, se je zdaj za preštevanje »italijanskih državljanov slovenskega materne jezika« zavzel tudi nekdanji deželni svetnik Nacionalnega zavezištva (NZ) in član Paritetnega odbora za slovensko manjšino Adriano Ritossa. Preštevanje naj bi izvedli istočasno s splošnim popisom prebivalstva.

V odzivu na ta predlog je predsednik paritetnega odbora Bojan Brezigar dejal, da je preštevanje prebival-

cev slovenskega materne jezika v Furlaniji-Juljski krajini brez vsakega pomena. »Italijanska zakonodaja predvideva zaščito jezikovnih manjšin na osnovi njihove zgodovinske prisotnosti na določenem ozemlju in to ne glede na število pripadnikov, ki govorijo manjšinski jezik,« poudarja Brezigar. Zato je po njegovem preštevanje popolnoma nekoristno, dodaja pa, da sicer spoštuje stališče kolega Ritosse, čeprav se mu zdi čudno, še posebej če ga primerja s stališčem njegove stranke v drugih deželah.

Moja knjiga poletja

Ko odloži teniški lopar, se Paola Cigui rada posveča tudi branju. »Brem skoraj vedno na potovanjih, v letalu, avtomobilu ali na vlaku. Včasih pa tudi v hotelih, preden grem spat«, pravi teniška igralka Športnega združenja

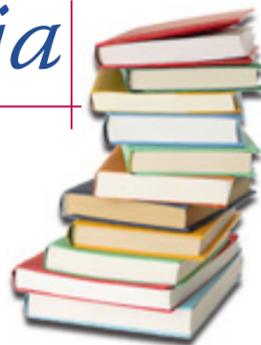
Naša tokratna sogovornica rada prebira tudi knjige italijanskega avtorja

Gaja, ki bo že čez dva tedna odletela čez Atlantski ocean v ZDA, kjer bo študirala novinarstvo in igrala tenis na univerzi v Arkansasu.

Paola prebere približno dve knjigi na mesec, najraje pa ima romane. Katero knjigo bi svetovala bralcem Primorskega dnevnika? Dvaindevajsetletnica predlaga kar dve knjigi, ki sodita med njene najljubše. Zgodovinski roman ameriške pisateljice Tracy Chevalier Girl with a pearl earring (Dekle z bisernim uhanom) ima rada, ker so ji všeč romantične in ljubezenske zgodbe. »Všeč so mi predvsem tiste zgodbe, ki te popeljejo v drug svet, še posebno tiste, ki izpadejo bolj neresnično.«

raje knjige v italijanskem jeziku. Glede avtorjev pa nima velikih preferenc, »polovica jih je italijanske narodnosti, polovica pa ostalih.« (and)

in radijskega ter televizijskega voditelja Fabia Vola. »Ena mojih najljubših je Il giorno in più. Njegove knjige priporočam, ker so lahkotne in preproste. Poleg tega pa so mi njegove knjige všeč, ker ima Fabio Volo prav poseben način pisanja. Daje občutek, da se z bralcem pogovarja,« pravi mlada tenisačica.

Paola prebira najraje knjige v italijanskem jeziku. Glede avtorjev pa nima velikih preferenc, »polovica jih je italijanske narodnosti, polovica pa ostalih.« (and)

FINANČNA KRIZA - Trichet in Draghi napisala Berlusconi recept ukrepov

ECB postavila pogoje za pomoč Italija »pod komisarsko upravo«

Opozicija ogorčena: Vlada naj pove vso resnico o stanju države in ukrepih za izhod iz krize

RIM - »Smo pod komisarsko upravo? Prav, najpomembnejše je, da Evropska banka kupi italijanske obveznice«. Tako je včeraj po srečanju z ministrom Tremontijem rezko odgovoril novinarjem Umberto Bossi, ki mu gre priznati, da je podal sicer brutalno vendar v bistvu natančno sliko trenutka v Italiji. Država je vse bolj pod pritiskom spekulativnega vala na tržiščih. Evropa si seveda ne more privoščiti katastrofe države, ki bi potegnila v prepad celotno evroobmočje. Zato je obljubila pomoč, s tem da bo ECB odkupila italijanske državne obveznice, vendar za to postavlja stroge pogoje.

Predsednik ECB Jean-Claude Trichet in njegov naslednik Mario Draghi sta jih dala črno na belo v pismo, ki sta ga v četrtek ali petek naslovila Berlusconi. Pismo naj bi ostalo tajno, a je včeraj prišlo do medijev. V njem so navedeni pogoji, ki jih mora spoštovati Italija, če hoče evropsko pomoč. Ker je pomoč nujna, je tudi sprejetje pogojev neizbežno. Do tod nič posebnega, upnik pač postavlja dolžniku svoje pogoje. Kar pa preseneča, je stopnja detajla diktata ECB: ne gre le za ekonomske smernice, temveč za navedbo posameznih ukrepov, časovnih rokov in celo zakonskih instrumentov, s katerimi jih izvajati. Dejansko gre za vladni program, ki ga je za Italijo izdelala Evropa in se mu bodo Berlusconi in njegovi ministri morali prilagoditi. Bossi, ki v preteklosti ni štedil s polemičnimi ostimi zoper Evropo, se mu je očitno že.

Poleg Evropske centralne banke sta svoje pogoje jasno navedla tudi Nemčija in Francija, saj sta Nicolas Sarkozy in Angela Merkel v skupni izjavi v nedeljo zvečer določila tudi rok, do katerega mora Berlusconi sprejeti dodatne varčevalne ukrepe za sanacijo državne proračuna že v letu 2013 in ne leto kasneje: ukrepe mora Italija sprejeti »pred koncem septembra«.

Kateri ukrepe? Delno bo morala vlada anticipirati izvajanje že sprejetega varčevalnega paketa, ki je večino bremen prenašal na leti 2013-14. ECB dodaja še svoj recept: popolno liberalizacijo gospodarstva, ki naj se izvaja z zakonskimi odloki, se pravi takoj; prav tako naglo privatizacijo lokalnih javnih družb; posege na trgu dela z večjo možnostjo odpuščanja zaposlenih za nedoločen čas, krčenji v javnem sektorju, uvajanju delovnih pogojev po podjetjih, ki naj priviligirajo produktivnost; preseganje modela, ki danes sloni na ekstremni fleksibilnosti prekmernih delavcev na eni in popolni zaščiti ostalih.

RIM - V tunelu pri Trajanovih termah

Arheologi odkrili 2000 let star mozaik z Apolonom

RIM - Arheologi so v Rimu v bližini Koloseja odkrili 2000 let star mozaik z upodobitvijo boga Apolona. Mozaik, na katerem je upodobljen bog Apolon, obdan z muzami, datira v 1. stoletje. V širino meri 16 in v višino dva metra, vendar strokovnjaki menijo, da zid z mozaikom sega še osem metrov v globino.

Mozaik se nahaja v tunelu, ki je povezan s Trajanovimi termami. Rimski cesar Trajan, po katerem nosijo terme ime, je vladal med letoma 98 in 117. Mozaik z Apolonom so našli le malo zatem, ko so v istem podzemnem prostoru odkrili freske.

Arheologi pričakujejo, da bodo našli več mozaikov. Za dokončanje izkopavanja potrebujejo še 680.000 evrov, proroča italijanska tiskovna agencija Ansa.

Apolon je bil sin Zeusa in Lete. Bil je bog očistitve, preroštva, igranja na kitaro in petja, govora in prave mere, pozneje pa bog svetlobe in sonca.

NEKDANJI
EVROPSKI KOMISAR
MARIO MONTI

ANSA

Nekdanji evropski komisar Mario Monti, ki očitno soglaša s tem grenkim receptom, je dodatno podžgal politično razpravo z uvodnikom v nedeljskem Corriere della Sera z naslovom »Il podestà forestiero«. V njem piše, da sedanje politično vodstvo brez vsakega dostojanstva nadaljuje s tradicijo nekdanjih komunalnih držav in polotoku, ki so bile le orodje v rokah tujih osvobodilcev. Ministri ostajajo na položajih, videz je rešen, v resnici pa Italija že ima »tehnično vlado«, ugotavlja Monti, ki pa pojasnjuje, da je ta vlada »nadracionalna« in »tržna«, njen

AGENCIJA ZA PRIHODKE - Kampanja

Davčni utajevalec je družbeni zajedalec

RIM - V okviru vladne varčevalne politike je direktor urada za preverjanje davčnih prijav pri agenciji za prihodke Luigi Magistro napovedal postopen boj proti davčnim utajam. V agenciji predvidevajo, da bodo na tak način letos pridobili 11 milijard evrov, se pravi milijardo več kot lani. V sklopu kampanje bodo danes pričeli predvajati reklamne vložke proti davčni utaji po televizijskih in radijskih mrežah RAI, poleg tega pa bodo objavljali še časopisne oglase in lepake s podobno vsebino.

Reklamne vložke in oglase je oblikovalo ministrstvo za gospodarstvo in finance skupaj z agencijo za prihodke ter z oddelkom za informacije in založništvo pri predsedstvu vlade. Z njimi nameravajo osveščati prebivalce o pomembnosti plačevanja davkov. Cilj je zmanjšati število davčnih utajevalcev in javnost opozoriti, da brez plačevanja davkov ni mogoče nuditi javnih storitev in uslug. Kdor ne plačuje davkov, živi na račun ostalih in škoduje vsem.

sedež pa je razporejen med Brusljem, Frankfurtom, Berlinom, Londonom in New Yorkom. Opozicija v glavnem soglaša z Montijem in poziva Berlusconi k odstopu, iz večine pa Cicchitto odvrača, da gre le za samokandidaturo Montija, ki bi želel naslediti Berlusconi.

Vlada torej namerava ostati na svojem mestu, čeprav bo morala sprejeti dodatne boleče ukrepe. O njihovi vsebini naj bi bil govor že jutri popoldne na srečanju s sindikati in podjetniki, ki se ga bo morda udeležil sam premier. Predvideno je tudi srečanje Bossi-Berlusconi, v četrtek pa bo minister Tremonti poročal komisijama za bilanco in ustavne zadeve poslanske zbornice in senata.

Opozicija pa na ves glas zahteva »vso resnico o realnem stanju v državi«. Za tajnika DS Bersanija je »neverjetno in nesprejemljivo, da opozicija ni bila informirana o pogojih, ki nam jih nalagajo evropske in mednarodne institucije. Če naj razpravljamo o reševanju države, zahtevamo resnico. Nemočna in povsem diskreditirana vlada, ki je zdaj še

pod komisarsko upravo, naj vsaj pove, kakšno je stanje«.

Lider Italije vrednot Di Pietro ocenjuje, da »država, ki je pod varstvom EU, ni več ne svobodna ne demokratična«. Berlusconi očita, da ni več sposoben odločanja, »ker ne pozna in ne razume stvarnosti v državi«, zato zaključuje, da »je vlada, ki je skušala do zadnjega prikrivati krizo, glavna ovira na poti iz krize«.

Iz tretjega pola Rutelli vabi Berlusconi k umiku in k imenovanju »predsednikove vlade«, lider SEL Nichi Vendola pa napoveduje »težke in grenke čase«. »Reklamni izvedenci palače Chigi so tajili in prikrivali krizo, ki danes bruha z vso močjo ... Zdravilo, ki nam ga ponujajo, pa je smrtonosno«, meni Vendola, ki napoveduje množični shod 1. oktobra v Rimu in vabi vso opozicijo, naj nemudoma oblikuje alternativo.

Predsednik Napolitano pa z veliko zaskrbljenostjo sledi dogajanju in poziva k dogovarjanju: »Bodočnost človeštva ni v konfliktu in ločevanju, temveč v kooperaciji ni integraciji«.

Afera P3: Verdini, Dell'Utri in drugi tvegajo proces

RIM - Rimsko javno tožilstvo je zaključilo preiskavo o t. i. tajni loži P3. Koordinator Ljudstva svobode Denis Verdini, senator iste stranke Marcello Dell'Utri ter drugi politiki in javni funkcionarji tvegajo proces. Osumljeni so sodelovanja v »tajni organizaciji, ki je poogovarjala delovanje ustavnih državnih organov«.

Desetletni otrok umrl pod nogometnimi vrati

NEAPELJ - V kraju Bacoli blizu Neaplja se je v nedeljo zvečer zgodila nenavadna nesreča. Desetletni otrok je umrl, potem ko so nogometna vrata padla nanj. Otrok je splezal po žogo, ki se je zataknila v mrežo nogometnih vrat, a vrata niso zdržala pod njegovo težo in so se prevrnila nanj. To se je zgodilo na malem nogometnem igrišču turistične kmetije Fondi di Baia, v kateri je fant preživel nedeljo skupaj s starši. Na začetku se je zdelo, da ni nič hujšega, nato pa so se pojavile dihalne težave. Umrl je v bolnišnici. Gospodar turistične kmetije je izjavil, da je bila struktura v normi. Dinamiko nesreče preiskujejo karabinerji.

Zaradi sumljivega paketa lažni alarm v Koloseju

RIM - Policia je v nedeljo popoldne izpraznila antični Kolosej v Rimu zaradi sumljivega paketa, na katerega jo je opozoril anonimni klicatelj. Policia je kasneje sporočila, da so sumljivi paket neutralizirali in da ni vseboval eksploziva. Policia je z območja, ki je izjemno priljubljeno med turisti, okoli 17. ure evakuirala vse obiskovalce in do nadaljnega zaprla dostop. Policisti, pirotehniki in gasilci pa so nato našli kovinsko škatlo, povito z lepilnim trakom in žicami, ki se je kasneje izkazala za nenevarno.

Po jugu Toskane naj bi se sprehajal črni panter

FIRENCE - Na jugu Toskane poteka intenzivno iskanje črnega panterja, ki so ga opazili v gozdovih pri kraju Massa Marittima - gozdarji naj bi ga celo ujeli v fotografski objektivi. Za preplah med prebivalci Toskane je pred dnevi poskrbela neka družina, ki živi na podeželju, ker naj bi na drevesu opazili veliko črno divjo mačko. Po navedbah gozdarjev gre za zelo mlado žival, na območju pa bodo sedaj postavili kletke z vabo.

EVRO
1,4225 \$ +0,5

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
8. avgusta 2011

valute	evro (povprečni tečaj)	
	8. 8.	5. 8.
ameriški dolar	1,4225	1,4155
japonski jen	110,79	111,25
kitajski juan	9,1552	9,1164
ruski rubel	40,7704	40,0645
indijska rupija	63,9700	63,3370
danska krona	7,4494	7,4489
britanski funt	0,86910	0,86905
švedska krona	9,2259	9,2070
norveška krona	7,7680	7,7840
češka krona	24,196	24,308
švicarski frank	1,0849	1,1012
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	273,95	272,09
poljski zlot	4,0514	4,0313
kanadski dolar	1,4029	1,3899
avstralski dolar	1,3730	1,3598
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,2430	4,2122
litovski litas	3,4528	3,4528
latviski lats	0,7095	0,7095
brzijski real	2,2732	2,2312
izlanska krona	290,00	290,00
turška lira	2,4837	2,4556
hrvaška kuna	7,4565	7,4470

ZLATO
(999,99%) za kg
38.712,94 € +1127,52

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
8. avgusta 2011

vrstnostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	7,45	-1,97
INTEREUROPA	1,80	-2,70
KRKA	58,25	-2,10
LUKA KOPER	11,50	-4,17
MERCATOR	155,00	-2,67
PETROL	204,50	-2,62
TELEKOM SLOVENIJE	69,00	-5,47
BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	30,00	-
AERODROM LJUBLJANA	15,00	-3,78
DELO PRODAJA	21,00	-
ETOL	65,00	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	17,65	-
ISTRABENZ	2,99	+8,76
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	5,86	-1,45
MLINOTEST	4,00	-
KOMPAS MTS	6,00	-
NIKA	16,50	-
PIVOVARNA LAŠKO	10,00	-
POZAVAROVALNICA SAVA	6,69	-0,46
PROBANKA	16,00	-
SALLUS, LJUBLJANA	267,00	-2,91
SAVA	38,81	-2,98
TERME ČATEŽ	178,90	-
ZITO	104,00	-
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	13,15	-0,38

MILANSKI BORZNI TRG
8. avgusta 2011

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
A2A	0,889	-1,44
ALLIANZ	78,45	-0,70
ATLANTIA	11,03	-2,04
BANCO POPOLARE	1,165	+1,84
BCA MIP	0,4582	-0,22
BCA POP MILANO	1,343	+1,59
EDISON	0,793	-3,82
ENEL	3,636	+0,33
ENI	13,06	-2,32
FIAT	4,98	-9,64
FINMECCANICA	4,982	+0,04
GENERALI	11,42	-1,38
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	1,297	-0,15
LOTOMATICA	11,25	-5,70
LUXOTTICA	18,81	-5,62
MEDIASET	2,604	-1,29
MEDIOBANCA	5,595	-1,24
PARMALAT	1,479	-5,50
PIRELLI e C	5,235	-10,36
PRYSMIAN	10,54	-7,14
SAIPEM	27,06	-8,12
SNAM RETE GAS	3,61	-2,12
STMICROELECTRONICS	4,578	-4,59
TELECOM ITALIA	0,8485	+0,41
TENARIS	11,86	-7,85
TERNA	2,88	-1,44
TISCALI	0,05	-4,76
UBI BANCA	2,75	-4,38
UNICREDIT	1,067	+0,38

SOD NAFTE
(159 litrov)
80,41 \$ -1,11

IZBRANI BORZNI INDEKSI
8. avgusta 2011

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBITOP, Ljubljana	695,29	-2,84
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	2.033,85	-4,57
BIRS	983,70	-0,43
FIRS, Banjaluka	1.771,60	-0,50
Belex 15, Beograd	639,33	-5,85
SRX, Beograd	-	-
BIFX, Sarajevo	1.682,87	-1,33
NEX 20, Podgorica	-	-
MBI 10, Skopje	2.383,58	-2,81
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	10.922,32	-4,56
Nasdaq 100	2.078,58	-5,28
S&P 500, New York	1.129,60	-5,82
MSCI World, New York	1.194,04	-1,19
DAX 30, Frankfurt	5.923,27	-5,02
FTSE 100, London	5.109,28	-2,62
CAC 40, Pariz	3.125,19	-4,68
ATX, Dunaj	2.128,50	-6,11
PX, Praga	1.027,40	-5,95
EUROSTOXX 50	2.286,91	-3,72
Nikkei, Tokio	9.097,56	-2,18
STI, Singapur	2.884,00	-3,70
Hang Seng, Hongkong	20.490,57	-2,17
Composite, Sanghaj	2.526,82	-3,79
Sensex, Mubaj	16.990,18	-1,82

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

TRŽAŠKA OBČINA - Po propadu Dipiazzovega regulacijskega načrta

Prostorski načrt, zaščitne norme zapadle: nove gradnje?

Okoljevarstveniki zahtevajo čimprej soočenje s Cosolinijevo občinsko upravo

Preteklo soboto, 6. avgusta, so zapadle zaščitne norme o prepovedi gradenj na številnih območjih tržaške občine, ki jih je predvideval propadli prostorski načrt prejšnje desnosredinske Dipiazzove občinske uprave. Z nedeljo je tako spet stopil v veljavo prostorski načrt, ki ga je v drugi polovici devetdesetih let prejšnjega stoletja pripravila Illyjeva občinska uprava.

Novi tržaški župan Roberto Cosolini je ob zavrnitvi Dipiazzovega prostorskega načrta poudaril, da predstavlja ponovna uvedba norm, ki omogočajo gradnje na nekaterih naravno dragocenih območjih, »nujno zlo« pred odobritvijo smernic novega prostorskega načrta in posledično novih zaščitnih norm. Župan je pojasnil, da bo imela sedanja sprostitev gradenj le omejen učinek: gradbenih dovoljenj za nove gradnje na območjih, ki so bile do 6. avgusta zaščitene, je vsega 36, ko bi začeli posod graditi pred uvedbo novih zaščitnih norm, bi zgradili vsega za kakih 36 tisoč kubičnih metrov novih poslopij.

Cosolini je z odbornikom za gospodarski razvoj Fabiom Omerom in odbornico za javna dela Eleno Marchigiani na srečanju v muzeju Revoltella napovedal celo vrsto srečanj novih občinskih upraviteljev z gradbeniki, naravovarstveniki, sindikati, posameznimi zbornicami, da bi skupno poglobili zadevo ter na nekakšen način nakazali smernice za pripravo novega prostorskega načrta.

Prav na tisto srečanje se navezuje tiskovno sporočilo treh naravovar-

Bodo nad Obalno cesto - pa ukinitvi zaščitnih norm - spet gradili?

KROMA

stvenih organizacij, Svetovnega sklada za naravo (WWF), Legambiente in Italia nostra. V njem so župana »spomnile«, da je na srečanju v muzeju Revoltella zagotovil, da bo »v roku enega ali dveh dni« pripravil koledar srečanj s posameznimi organizacijami in ustanovami, na katerih naj bi občinski upravitelji izvedeli za njihova mnenja, pomisleke, nasvete, zahteve, potrebe. »Po enem tednu naravovarstvene organizacije niso še prejele nobenega sporočila ali vabila za napovedana srečanja,« je zapisano v tiskovnem sporočilu oko-

ljevarstvenikov. Zato WWF, Legambiente in Italia nostra pozivajo župana, naj čim prej izpolni to, kar je bil javno obljubil, da bi na ta način čim prej steklo prepotrebno soočenje o smernicah novega prostorskega načrta. Na ta način naj bi čim bolj skrčili obdobje za pripravo smernic in bi čim prej smernice odobrili, kar predstavlja predpogoj za odobritev novih zaščitnih norm.

Prav tako naravovarstvene organizacije zahtevajo, naj občinska uprava čim prej objavi popoln seznam gradbenih načrtov, ki bi jih lahko izpeljali po

ukinitvi zaščitnih norm. Obenem bi morala občinska uprava posredovati vse potrebne informacije o teh načrtih, da bi izvedeli, kje »grozijo« nove gradnje in kolikšen del občinskega ozemlja bo po novem pozidan.

Župan Cosolini je tako na javnem srečanju kot na tiskovnih konferencah izrazil prepričanje, da bo proces za pripravo smernic novega prostorskega načrta stekel takoj po poletnih počitnicah, smernice pa naj bi bile odobrene jeseni.

M.K.

REPENTABOR

Tamara Škabar namesto Berdona

Repentabrski občinski svet se bo danes sestal na Colu po hitrem postopku. Na dnevnem redu je za menjava občinskega svetnika liste Skupaj-Insieme Andreja Berdona. Njegovo mesto v občinski skupščini bo prevzela prva na listi neizvoljenih Tamara Škabar.

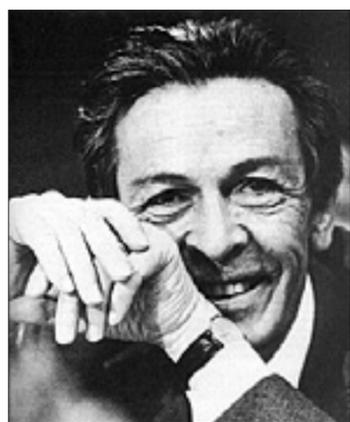
Menisovi očitki županu Cosoliniju

Vodja Grillove skupine 5 zvezd v tržaškem občinskem svetu Paolo Menis se je obregnil ob imenovanje občinskih predstavnikov v upravni odbor Promotrieste in v občinsko komisijo za delo. Župan Cosolini je v prvi organ imenoval Massima Panzinija, v drugega pa Fulvia Vallona. Menis ne ocenjuje izbire dveh predstavnikov, temveč način izbire. Župan Cosolini je v volilni kampanji napovedal, da bo, v primeru zmage, takoj ustanovil odbor garantov, ki naj bi preveril primernost imenovanj občinskih predstavnikov v raznih ustanovah. Tega pa župan doslej ni storil. Menis je tudi spomnil, da bi morali na podlagi 78. člena pravilnika občinskega sveta na drugi občinski seji odobriti smernice za imenovanja občinskih predstavnikov v drugih ustanovah. Občinski svet se je sestal že petkrat, o smernicah pa ni ne duha ne sluha.

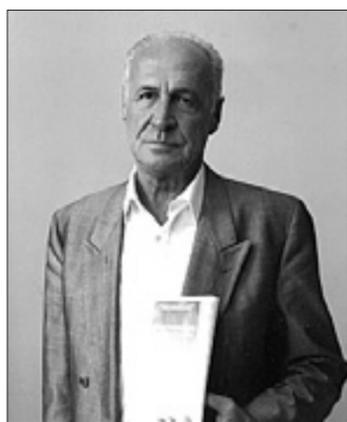
POLETNI ZGODBI - Prva iz začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja, druga letošnja

Berlinguer, Cosolini in njun svetel zgled

Tajnik KPI čakal v koloni avtomobilov ob odhodu na počitnice v Jugoslavijo, tržaški župan v vrsti pred začetkom koncerta Franca Battiata na Velikem trgu

Enrico Berlinguer

Claudio Tonel

Dolge vrste in moralno vprašanje - v ta binom bi lahko zaobjeli poletni zgodbi, ki sta se zgodili na Tržaškem, prva pred dobrimi tremi desetletji, druga pred slabimi tremi tedni. Protagonista prve sta bila nepozabni tajnik Komunistične partije Italije Enrico Berlinguer in nekdanji pokrajinski tajnik njegove stranke Claudio Tonel, protagonist druge je novi tržaški župan Roberto Cosolini.

Prva zgodba se je odvijala 7. avgusta 1980 na relaciji Moščenice - Škofije. Bil je četrtek, pripekalo je, vročina je preseгла 33 stopinj Celzija. Enrico Berlinguer se je tisto poletje odločil, da prebije z družino počitnice v Jugoslaviji. Na cestninski postaji pri Moščenicah ga je pričakal takratni tržaški pokrajinski tajnik KPI Claudio Tonel. Predhodno se je bil z italijanskimi policijskimi organi domenil, da bi Berlinguerja pospremili do meje po nekakšnem preferenčnem pasu in se tako izognili dolgi koloni avtomobilov, ki so bili namenjeni v Jugoslavijo. »Berlinguer je zavrnil preferenčni pas ter zapeljal v ko-

loni (dolgi nekaj kilometrov) do mejnega prehoda,« je Tonel zapisal v svojih dnevnih zapisih, ki so izšli leta 2002 v knjižni obliki z naslovom »Ne valeva la pena (Izplačalo se je)«. »S tem je prekržal račune policiji na tej in na oni strani meje: odlično!« je odločitev ocenil Tonel, in pridal: »To so skromni primeri resnosti, ki jih še kako potrebujemo.« Opisal pa je tudi odziv drugih avtomobilistov in ljudi, ki so s tajnikom takrat največje komunistične partije v Zahodni Evropi čakali pod žgočim soncem v vrsti na prehod meje: »Ljudje so odobraval.«

Tonel je stopil v Berlinguerjev blindurani avtomobil, med prevozom od Moščenic do Škofij ga je seznanil o takrat žgoči zadevi osimsko predvidene in nikoli uresničene industrijske cone na Krasu ter mu pojasnil, da bi jo bilo treba »premestiti«. Berlinguer mu je pritril, zaradi česar je bil Tonel vidno zadovoljen.

Na mejnem prehodu Škofije na jugoslovanski strani sta Berlinguerja sprejela takratni predsednik Centralnega ko-

Tržaški župan Roberto Cosolini čaka v vrsti pred vhodom na nedavni koncert Franca Battiata na Velikem trgu v Trstu

FOTO MARJAN KEMPERLE

miteja Zveze komunistov Slovenije Franca Popit in izvršni sekretar predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Vlado Janžič. Popit ga je pričakal kar v kratkih hlačah. »Enrico, nekaj takega si res nisi zaslužil!« je bil komentar Claudia Tonela.

V treh desetletjih od tistega vročega avgustovskega dne se je marsikaj spremenilo. Berlinguerja ni več, njegova Komunistična partija je kmalu za njim mrknila z obzorja italijanske zgodovine. Tonel se je pred nekaj leti odločil, da sam odide. Jugoslavija je izginila, z njo tudi obe Zvezi komunistov, Slovenije in Jugoslavije. Tudi meje na Škofijah ni več, tako so se dolge kolone avtomobilov pomaknile na vzhod, na slovensko-hrvaško mejo, kot je dokazala pretekla sobota.

Od tiste poletne zgodbe ostaja lep zgled tajnika druge največje italijanske stranke, ki je odšel na počitnice kot državljan in čakal v vrsti kot vsi drugi državljani.

Ta zgled povezuje zgodbo izpred več kot treh desetletij z letošnjo poletno zgodbo. Bil je v Trstu v petek, 22. julija. Na Velikem trgu je bil zvečer napovedan koncert italijanskega kantavtorja Franca Battiata. Visoke pregrade so zastirale pogled na prizorišče. Koncert ni bil zastoj, kot se je nekajkrat že pripetilo v preteklosti.

Vhod je bil nameščen ob blagajni, postavljeni ob vogalu s palačo tržaške prefekture. Malo po 21. uri se je od vhoda vila vrsta ljudi z vstopnicami, dolga do sredine trga pred opernim gledališčem Verdi. Tam, v sredini,

je mirno čakal v vrsti tržaški župan Roberto Cosolini. Čudno ga je bilo videti v vrsti; številni tržaški politični predstavniki so si v preteklosti »rezervirali« mesta tik pod odrom in so jih zasedli mimo vrste, brez čakanja. A za Cosolinija je bilo čakanje nekaj povsem navadnega. V aprilskem intervjuju Petru Verču je povedal, da si je doslej ogledal 42 koncertov Brucea Springsteena; tudi takrat je vsakič čakal v vrsti. Konec maja je postal župan, kot ljubitelj glasbe pa je ostal preprost državljan, ki je pred koncertom čakal v vrsti, kot vsi drugi državljani.

»Skromen primer resnosti,« bi lahko zapisali s Tonelom. V času, ko si italijanski politiki privoščijo marsikaj, je taka skromnost zlata vreden zgled.

Marjan Kemperle

STANOVANJSKA POLITIKA - Opozorilo sindikata Spi-Cgil

Na čakalni listi podjetja Ater 4000 ljudi, kmalu pa jih bo še več

Stanovanja podjetja Ater v škedenjski Ulici Zara so predali namenu lani

KROMA

Izboljšati položaj prosilcev, najemnikov in lastnikov ljudskih stanovanj ni nemogoče in novi tržaški občinski odbor je poklican, da izpolni obljube iz volilne kampanje. Sindikat upokojevcev Spi-Cgil v svojem stališču opisuje trenutno sliko in opozarja na nujno po ukrepih za povečanje kakovosti storitev na tem področju, predvsem pa je treba prosilcem zagotoviti streho nad glavo.

Podjetje Ater upravlja v Trstu približno 13.000 stanovanj. Na čakalni listi za dodelitev stanovanja je po podatkih sindikata upokojevcev 4000 ljudi, njihovo število se večja. Najemniki in lastniki stanovanj imajo medtem ves interes, da so poslopja dobro vzdrževana, čista in varna ter da razpolagajo z dvigali, parkirnišči in drugimi storitvami. Najemniki se bojijo povišanja najemnin, ki pa so za zagotavljanje vzdrževanja nujne. Kdor je na čakalni listi pa upa, da bo prišlo do novih gradenj in obnove starih poslopij, saj je več kot 800 stanovanj danes neprimernih za bivanje.

Spi-Cgil ugotavlja, da je v deželnem socialnem skladu zdaj manj denarja, medtem ko so državno financiranje povsem izničili: »Ater ne more sam ugoditi vsem zahtevam. To bi morala storiti politika in ne tehniki podjetja, kakor je trdil prejšnji občinski odbor. Potrebna sta konkretno soočanje s težavami in uporaba subvencioniranega gradbeništva.« Sindikat ceni, da se je nova občinska odbornica Elena Marchigiani, ki je pristojna za stanovanjsko politiko, že zavzela za rešitve na tem področju. Napočil je čas za dejanja. Občina naj prevzame odgovornost, saj ne sme prepustiti vsega podjetju Ater, ki nima pristojnosti in moči, da bi sa-

mo sprejemalo ključne odločitve, piše v tiskovni noti sindikata.

Čakalna lista se bo z novim razpisom še podaljšala, z dodelitvijo novih stanovanj bo Ater zadovoljil le šestino prosilcev. »Očitno je, da dober del stanovanjskih hiš propada. Samo 17 odstotkov jih je bilo zgrajenih ali popravljenih v zadnjih dvajsetih le-

tih,« trdijo pri sindikatu SPI in obenem poudarjajo, da lahko ima zadnji vladni finančni ukrep hude posledice, »če je res, da sodi hiša med prioritete občanov«. Vlada naj pravično porazdeli obdavčitve in učinkovito kaznuje utajevalce, Dežela FJK pa naj podeli Aterju potrebna sredstva, da bodo imeli res vsi pravico do hiše.

Na toskanski plaži oživljali tržaškega kopalca

V toskanski Versilii se je včeraj skoraj utopil 35-letni tržaški kopalec, reševalci so ga oživljali in prepeljali v bolnišnico. Zgodilo se je na prosti in ne nadzorovani plaži v kraju Lecciona, med krajema Viareggio in Torre del lago. Reševalci službe 118 iz slednjega naselja so Tržačana spravili iz morja na plažo, kjer so ga oživljali. Nato so ga prepeljali v bolnišnico Versilia, kjer so ocenili, da je njegovo stanje »srednje hudo«.

V Naselju sv. Sergija zgorel avtomobil

V Naselju sv. Sergija je včeraj v prvih jutranjih urah skrivnostno zgorel avtomobil. Približno ob 4. uri so požar pogasili gasilci iz Milj, ogenj je delno uničil avtomobil in poškodoval tudi parkirana motorna kolesa. Po prvih ocenah naj bi bil požar na vozilu podtaknjen, na prizorišču so bili tudi karabinerji.

Kombi z lažnim zavarovanjem

Po podatkih tržaške mejne policije se je letos povečalo število vozil z lažnimi zavarovalniškimi potrdili, ki v primeru prometne nesreče nimajo nobene veljave. Nazadnje so mejni policisti na Fernetičih naleteli na kombinirano vozilo italijanske registracije, ki je bilo namenjeno v Slovenijo. 32-letni voznik, romunski državljan, jim je med prometno kontrolo izročil zavarovalniško potrdilo, zavarovalniško pogodbo, račun in zeleno karto. Niti en dokument ni bil veljaven, šlo je za same ponaredke. Romuna so prijavi na prostosti, vozilo pa zasegli.

BARKOVLJE - Barcolissima 2011

Praznik plave ribe in glasbe

Od jutri do 15. avgusta - Stojnice in koncerti

V barkovljanskem gozdiču v višini vodometna bo od jutri do ponedeljka, 15. avgusta, se pravi do praznika velikega šmarna, zaživela gastronomsko-glasbena prireditev *Barcolissima 2011*.

V okviru petdnevnega praznika, ki so ga prireditelji - reklamna agencija Flash in združenje Artisti da bar, s podporo občinskih odborštev za trgovino in obrtništvo ter gospodarstvo in turizem - predstavili včeraj, bodo obiskovalcem na voljo glasbeni večeri obogateni z dobro hrano. V glavnem bodo to najrazličnejše ribje jedi, ki jih bodo ob tej priložnosti ponudili tržaški ribiči in člani ribiškega konzorcija Tržaškega zaliva. Kakor je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal njihov predstavnik Guido Doz, gre za promocijo morskih produktov in svežih drobnih rib, kot so sardoni, sardele, šuri, skuše in podobno.

Vzdolž barkovljanske pinete bodo postavljene stojnice, ki bodo mimoidoče že v pozno popoldanskih urah privabljale z obrtniškimi izdelki in raznorazno »šaro«, od oblek do nakita ali naravnih produktov za nego telesa. Vsak dan bo-

do od 16. do 17. ure na svoj račun prišli najmlajši, za katere so si prireditelji zamislili plesne urice (oz. baby dance), ki jih bodo vodile vzgojiteljice plesne šole Daspe.

Zvečer bo čas za glasbo in zabavo s pretežno tržaškimi protagonisti. V sredo, 10. avgusta, bo po uradnem odprtju (ob 20. uri) nastopil priznani kabaretist Mago de Umago, v četrtek bodo ob 21. uri nastopili glasbeniki Bandomat, v petek bo na oder ob 21. uri stopila skupina Rewind, ki velja za enega izmed najboljših ansamblov, ki izvaja uspešnice Vasca Rossija. Sobotni večer bo minil v znamenju mladih tržaških izvajalcev - v sklopu turneje Artisti da bar bo najboljši med njimi tudi nagrajen; nedeljski večer bo posvečen gostom iz Taranta, ki bodo postregli z glasbenim poklonom Bruceu Springsteenu. Zadnji, veliko šmarenški večer pa bo popetril domači tržaški kantavtor Riki Malva, ki poje hudomušne pesmi v tržaškem narečju. Praznik Barcolissima se bo zaključil s slovesnim spustom papirnatih lampijonov v nebo ... seveda z željo, da bo vreme to dovolilo. (sas)

KD ROVTE-KOLONKOVEC

30. Praznik vina

Tekmovanje je predvsem druženje in pogovarjanje o trtah in kletarjenju

Kulturno društvo Rovte-Kolonkovec oziroma njegovi odborniki so, čeprav v okrnjeni obliki, pred meseci uspešno izpeljali jubilejno, trideseto srečanje posvečeno vinu z domačih krajev. Dolgo let namreč sodelujejo domačini pri pobudi z vzorci svojega vina, ki ga pridelujejo čisto ljubiteljsko oz. v manjših količinah in samo za domačo rabo. Le eden izmed udeležencev pridelava v zadnji časih nekaj več žlahtne kapljice, a so ostali »vinarji« vseeno privolili, naj ostane med njimi; letos sta se jim pridružila še dva domača »vinarja«.

Za zmagovalce so predvidene skromne nagrade, udeleženci pa med seboj ne tekmujejo, ravno obratno, raje si sežejo v roko, se pogovorijo o trtah in kletarjenju, predvsem o tem, kako uporabiti čim manj kemičnih dodatkov.

Člani državnega združenja pkuševalcev vina O.N.A.V. Lucijan Čandek, Gabrijel Černigoj, Ervin Gombač, Mario Gregorič, Aldo Masi in Giorgio Močilnik so po pokušnji sestavili lestvico s točkovanjem za kategorijo »najboljše belo vino«:

1. Vinicio Divo (97,5 točke), 2. Angelo Saule (97 točk), 3. Kristijan Debelis (96 točk) in 4. Robert Petaros (83,5 točke). Za »najboljše črno vino« pa je bila lestvica taka: 1. Kristijan Debelis (87 točk), 2. Claudio Ferrante (83,5 točke), 3. Angelo Saule (74,5 točke) in 4. Germano Grahonja (74 točk). V kategoriji »spoznaš svoje« so se izkazali: Peter - Učo Cerkevnič, Kristijan Debelis, Vinicio Divo, Claudio Ferrante, Germano Grahonja, Fulvio Lah, Robert Petaros in Angelo Saule.

Priznanja sta prejela Berto Jakomin in Sergij Petaros. Posebno priznanje za neprekinjenih 30 let udeležbe na Prazniku vina je prejel Peter - Učo Cerkevnič.

Odbor se iskreno zahvaljuje članom O.N.A.V., občinski izpostavi za Škedenj, Sv. Ano, Naselje sv. Sergija in Kolonkovec, Zadrugi tržaški banki in vsem, ki so v teh letih prispevali k takemu uspehu pobe. Zahvalili so se tudi Kmečki zvezi in odhajajočemu dolgoletnemu tajniku Ediju Bukavcu, posebna zahvala pa je bila namenjena še agronomu Mariju Gregoriču za več sto nasvetov.

TRG LIBERTA' - Desetmesečna obsodba za starega znanca policije

Zaradi udarca s steklenico nasilnež končal v zaporu

Policisti tržaškega mobilnega oddelka so odvedli v zapor 41-letnega italijanskega državljana z začetničkama S. F., ki je bil zaradi povzročanja telesnih poškodb in groženj obsojen na desetmesečno zaporno kazen. Moški se je pred časom nasilno znešel nad poljskim državljanom. Pred glavno tržaško železniško postajo ga je med hudim preprirom v alkoholnih hlapih udaril s steklenico.

S. F., ki se običajno zadržuje v bližnji okolici železniške postaje, je bil od 90. let dalje večkrat obsojen zaradi kaznivih dejanj pod vplivom alkohola, in sicer ropov, tatvin, prikrivanja ukradenega blaga in upiranja javnemu funkcionarju. Kljub temu, da je v okviru podjetja za zdravstvene storitve obiskoval program zdravljenja za alkoholike, se je njegovo nasilno početje nadaljevalo. Sodnik je zaradi številnih preteklih dejanj zavrnil zahtevo po hišnem priporu in odločil, da mora 41-letnik prestati kazen v koroškem zaporu.

GRAD SV. JUSTA - V nedeljo zaključek festivala TriesteLovesJazz

»Trst ljubi jazz, a tudi vse sorodne glasbene zvrsti«

Slovesen koncert ameriškega kitarista Steva Lukatherja - Pozitiven obračun 32 brezplačnih večerov

Meje jazza so se na nedeljskem koncertu razširile še na rock govornico

KROMA

Peta izvedba festivala TriesteLovesJazz se je zaključila v nedeljo na najzlahnejši način, s koncertom Steva Lukatherja na gradu svetega Justa. Meje jazza so se tako razširile tudi na rock govornico, vendar v duhu ustvarjalnih kontaminacij, ki od nekdanj spremljajo ameriškega kitarista, enega od ustanoviteljev legendarne skupine Toto, o kateri so v sedemdesetih letih pisali, da združuje nekatere od najboljših glasbenikov na svetu. Nekdanji člani skupine so pričeli lani izjemno »reunion« turnejo, vsak pa ima samostojno kariero s svojim bendom in Lukather je v nedeljo zaključil prvi del evropske turneje (ki se bo nadaljevala novembra v Nemčiji) s predstavitvijo novega cd-ja *All's well that ends well*.

Tržaška etapa se je pričela s švicarsko točnostjo in je iz glasbenega vidika takoj prešla k bistvu z energijo pesmi *Darkness in my world* iz omenjenega cd-ja. Že z drugim komadom, *Always be there for me*, pa je bend pogledal nekoliko nazaj in v nadaljevanju večera so prišli na svoj račun tudi nostalgiki, ki so upali v oživitve nekaterih uspešnih skupine Toto, čeprav se Lukather izogiba častitve zlate preteklosti v spoštljivem prepričanju, da je prepoznaven zvok tistega benda neposnemljiv. Zlati pa vsekakor ostajajo njegova energija, izkušnja ameriškega rockerja, način igranja na vse kitare, ki jih je med koncertom vzel v roke, nenazadnje pa še odlična trojica sodelujočih glasbenikov benda.

Od klasičnega rocka z melodično žilico do jazzovske instrumentalne improvizacije - ameriški glasbeniki so ponudili občinstvu visoko kakovostni nastop, ga zaobjeli z mehkim zvokom in začinili z rock utripom. Živa in prisrčna komunikacija z občinstvom je imela tudi igrive trenutke kot v prizorčku o Mr. Chocolate, sladkem psevdonimu eksplozivnega bobnarja skupine Erica Valentina. V najbolj doživljenjskih trenutkih je Lukatherjeva kitara zapela tudi »za dva brata«, prerano umrlega Jeffa in bolnega Mikea, kar je

vodilo v neizbežni poklon skupini Toto, najprej z njeno cover-izvedbo Beatlesove balade *While my guitar gently weeps* Georgea Harrisona (s katerim je Lukather sodeloval, kot tudi z Michaelom Jacksonom, Ericom Claptonom, Paulom Mc Cartneyem, Eltonom Johnom ali Santano).

Kitarist je spodbujal občinstvo k sodelovanju in odziv je bil zelo živ od prvih do zadnjih not koncerta, ko se je množica približala odru in se še aktivneje udeležila izvedbe pesmi *Can't look back* iz novega albuma. Višek navdušenja pa je predstavljal drugi dodatek, ko je Lukather stopil na oder z akustično kitaro in je občinstvo ob njegovi spremljavi lahko zapelo eno od največjih uspešnih skupine Toto *I'll be over you*.

Tako se je zaključil festival, ki ga Dom Glasbe prireja s podporo tržaške občine in je v šestnajstih dneh ponudil 32 brezplačnih koncertov tako na Trgu Hortis kot na gradu sv. Justa. Koordinator Gabriele Centis je zadovoljen z letošnjim uspehom in z razvojem festivala, ki v duhu promocijske, produkcijske in študijske usmeritve Doma Glasbe zajema iz širšega, ne samo jazzovskega glasbenega sveta z gostovanji izjemnih umetnikov kot sta med drugimi skupina New York Voices in Abercrombie-Berlin-Erskine-Sheppard quartet. »*Obračun je pozitiven, tudi ko ne bi izključno upoštevali visokega števila glasbenikov in zvestih obiskovalcev festivala, saj je okrog pobude nastalo pravo gibanje - občinstvo se po koncertih pogovarja z umetniki in se pozanima za njihovo delo. Medse smo povabili mednarodno priznane glasbenike, upoštevali smo evropske in lokalne projekte, skupine iz naše dežele, Slovenije in Veneta, za katere je festival lahko pomembna izložba,*« je povedal Centis, ki se je veselil vse mlajše publike. »*Vesel sem, da smo s pobudami kot sta nagrada Luttazzi in nagrada Ruso ter s prisotnostjo jazzovskega oddelka konservatorija Tartini pritegnili zanimanje mladih, tako na odru kot tudi med občinstvom. Nastala je tudi sekcija Black*

Attitude, namenjena govornicam, ki izhajajo iz jazza. Na področju programskih izbir je jazz postal okvir, ki zaobjema t.i. main stream, a tudi transverzalne usmeritve kvalitetne glasbe. Gostili smo veliko glasbenikov z izjemno izkušnjo, za katere je definicija jazza pretesna. Mesto Trst pa je ponovno dokazalo, da ljubi jazz, a tudi vse sorodne zvrsti.

Rossana Paliaga

Projekt Mozaik

Včeraj se je petnajst mladih iz tržaške in goriške pokrajine odpravilo v Tuzlo v Bosno in Hercegovino, kjer bodo do 18. avgusta sodelovali v projektu Tuzlansko Mosaiko Camp 2011. V poletnem središču sirotišnice Papića v Tuzli bodo opravljali delo animatorjev in ustvarili mozaik pred internetno točko. Mozaik so poleg strokovnjaka načrtovali tudi dijaki liceja Nordio iz Trsta. V desetih dneh bodo udeleženci obiskali združenje Matere Srebrenice, spomenik v Potočarih in spoznali prebivalke. Prostovoljski kamp so organizirali v sodelovanju z združenjem Tuzlanska amica, ki deluje v Tuzli. V tem mestu je veliko beguncev iz Srebrenice, Bratunaca in ostalih mest, ki jih je v 90. letih zajela vojna. Združenje je ustanovila skupina žensk, ki nudi psihološko in zdravniško pomoč ženskam in otrokom, da bi preboleli vojne travme.

Srečajmo se v knjižnici

V okviru pobude Srečajmo se v knjižnici - Ci vediamo in biblioteka se bodo ta teden v knjižnicah Quarantotti Gambini pri Sv. Jakobu in Stelio Mattioni v Naselju sv. Sergija zvrstili številni dogodki. Danes bo v knjižnici Quarantotti-Gambini za otroke od osmih let dalje delavnica astronomike s Tržačanom Giovannijem Chellerijem. Jutri v knjižnici Mattioni pa se bodo starši in otroci od šestih let dalje srečali z operaterji WWF miramarškega rezervata. V knjižnici Gambini bo v četrtek na vrsti glasbena delavnica z »govorečimi bobni« za otroke od 4. do 5. leta starosti, v petek pa se bodo v knjižnici Mattioni 6-letni otroci spremenili v vile in čarovnike. Vsi dogodki se bodo pričeli ob 17.30.

ZDRUŽENJE UDI - Za žensko samoodločanje

Letno poročilo o izvajanju zakona 194

Članice združenja UDI Caffè' delle donne iz Trsta so se srečale s krajevnimi zdravstvenimi operaterkami in vzgojiteljicami, da bi skupaj analizirale letno poročilo o izvajanju zakona 194 o prostovoljni prekinitvi nosečnosti iz leta 1978, ki ga je ministrstvo za zdravje pred dnevi predstavilo v parlamentu. Poročilo potrjuje, da je zakon prispeval k znižanju števila splavov oz. da je prekinitev nosečnosti iz leta v leto manj, kar uvršča Italijo med evropske države, ki se ga najmanj poslužujejo.

Iz poročila izhaja, da je znižanje šte-

vila splavov posledica preventivnih faktorjev, kot so šolska spolna vzgoja, širjenje kontracepcijskih metod in vse lažji dostop do kontracepcijskih sredstev, hkrati pa tudi raznih kulturnih faktorjev (za splav se odloča še vedno veliko priseljenk).

Na srečanju so se udeleženke dogovorile, da bodo od institucij, predvsem od šole in zdravstvenih struktur zahtevale več preventivnih ukrepov in širjenja informacij, ter hkrati znižanje previsokega števila oporečnikov, v imenu samoodločanja in svobode žensk.

GRLJAN - Dobro obiskane pobude Znanstvenega imaginarija

Vabilo radovednejšem vseh starosti

Vsako nedeljo so v Grljanu protagonisti otroci, ki skozi igro spoznajo zanimivi svet znanosti - Vodeni ogledi muzeja in več didaktičnih delavnic

Vodeni ogledi muzeja in planetarija, zabavne didaktične delavnice arheologije, astronomije, biologije, kemije, ekologije, fizike, matematike, paleontologije ... Multimedialna in interaktivna ponudba Znanstvenega imaginarija, ki širi znanost med radovednejšim vseh starosti in raznorodnih okusov, je iz leta v leto kakovostnejša, tako da je obiskovalcev, predvsem v nedeljah, vedno več.

KROMA

NAŠ INTERVJU - Igralka, pesnica, pisateljica, prevajalka Maja Gal Štromar

»Sem najsrečnejši človek, ker delam to, kar me osrečuje«

V kratkem bo izšla njena dvojezična zbirka *Boginja z zamudo* - Veliko snema z Martinom Turkom

Lea Pisani, izvedenka v kulturi oblačenja, trdi, da se ljudje delijo v dve kategoriji: v tiste, ki se oblačijo zato, da bi se ubranili pred meteorološkimi pojavi, in tiste, ki želijo s svojim zunanjim videzom posredovati tudi delček svoje osebnosti.

Med slednje najbrž sodi Maja Gal Štromar, saj se njena umetniška duša zrcali tudi v njeni zunanji podobi. V skrbno izbranih in koordiniranih barvah oblačil in modnih dodatkov, v klobuku, cvetlicah, ki krasijo njena oblačila ... Maja Gal Štromar je večplastna umetnica, ki se izraža v različnih umetniških govoricah: kot sama pravi, v svojih projektih vse pogosteje združuje različne medije.

Najpogosteje se pojavlja kot gledališka in filmska igralka (nastopila je na primer v številnih filmih Martina Turka), redno piše dramska besedila za gledališče in radio (na primer za Radio Trst A), je avtorica treh romanov in štirih pesniških zbirk, obenem pa tudi prevajalka, v prvi vrsti iz italijanščine in francoščine; prevedla je Bariccov Ocean morje in Poslušaj moj glas tržaške pisateljice Susanne Tamaro.

Njen življenjepis je res bogat in raznolik, »meni pa se zdi, da delam samo eno: da ustvarjam in se raziskujem skozi to ustvarjanje,« je pojasnila med poletnim pogovorom, ki sva ga začeli pri pesniški zbirki *Boginja z zamudo/Dea* in ritardo. Dvojezična antologija bo namreč v kratkem izšla pri Založništvu tržaškega tiska, spremljal jo bo tudi izid zgoščenke Tinkare Kovac.

»Kot igralka sem vedno mislila, da poezija zares zaživi takrat, ko jo ozvočiš, izgovoriš. Glasba mi je zelo blizu, po formaciji sem glasbenica, v mlajših letih sem mislila, da bom pianistka ... S Tinkaro se že dolgo poznavam in predlagala mi je, da bi moje pesmi ne samo uglasbila, ampak zanje pripravila pravo zvočno pokrajino: uglasbila je sedemnajst pesmi, njena glasba se prepleta z mojo recitacijo ...«

Pesmi je v italijanščino prevedla Liliana Visintin, Maja pa je pred meseci v slovenščino prevedla Lilianine verzice (Ko luna izpuhti, ZTT). Na vprašanje, ali je pesnik boljši prevajalec, Maja odgovori, da se ji poezija zdi skoraj neprevedljiva: gre za poseben izziv, saj moraš določene stvari prepenisti na novo. »Ne bi pa rekla, da moraš bit pesnik, dovolj je, da si senzibilen človek, da se znaš poglobiti v psiho, podobo, masko avtorja. Tudi ko prevajam prozo se mi zdi, da moram osvojiti svet avtorja in začeti razmišljati kot on. Vsaka beseda lahko namreč pomeni milijon in eno stvar, zato imamo toliko ne-

sporazumov ...in od tega živijo advokati.« (smeh)

Pri Mladinski knjigi je letos izšel kratek roman *Misli name*, ko ti je lepo, v katerega je, kot pravi, skušala ujeti »zelo neulovljive teme: nastal je ob očetovi smrti, v času žalovanja in med pisanjem sem ugotovila, da je to, kar bi želela povedati, težko postaviti v strukturo. Kot bi se poglobljala v neko magmo o rojevanju in smrti, ki nima ne začetka ne konca: ne gre le za pripoved o smrti mojega očeta, za reminiscence iz otroštva, ampak govori o nastajanju mene kot ženske.«

Povsem drugače izzveni njen Dnevnik štiridesetletnice, sedem nadaljevanj, ki jih je bilo poleti mogoče poslušati na valovih Radia Trst A. »To pisanje je na nek način klišejsko komično obarvano, ampak rada imam humor, od najbolj banalnega do črnega humorja. Tudi žanrsko mi je bil vedno blizu, sem pač tak človek, ki rad raziskuje v več smeri. Zdi se mi, da sem zaradi tega lahko živa.«

Za tržaško radijsko postajo je napisala in režirala tudi igro *Vademecum srčnosti*, igro o življenju igralka, »neke vrste igra v igri, v kateri snemamo, da snemamo«. V glavni vlogi nastopa Nikla Petruška Panizon, ob njej pa tudi drugi člani Slovenskega stalnega gledališča. A tudi Gregor Geč, s katerim Maja pogosto sodeluje; nazadnje v avtorskem projektu, otroški predstavi *Cifromanija*, ki najmlajše gledalce popelje v svet matematike, a tudi drugačnosti.

Maja Gal Štromar pravi, da ve, kaj jo žene k pisanju, nikoli pa nima vnaprej določene zgodbe, jasnega cilja. »Moji junaki me večkrat presenetijo in potem oni vodijo mene in ne jaz njih. To se mi zdi zabavno.«

Maja Gal Štromar na tržaškem Trgu Oberdan

KROMA

Na nedavnem sarajevskem filmskem festivalu je bil v tekmovalni program uvrščen tudi kratek film Martina Turka *Stvari*, ki jih nisva nikoli naredila. V njem nastopa tudi Maja Gal Štromar. »Zdi se mi, da je Martin postal moj režiser, z njim sem delala največ in z njim je res lepo sodelovati. Je režiser, ki ve, kaj hoče, z druge strani pa je zelo odprt za sodelovanje. Tudi pri tem zadnjem filmu smo skupaj razvijali njegov scenarij: film je tako tudi stvar predhodnih srečevanj, razgovorov, diskusij. Všeč mi je, ko lahko scenaristu predlagam spremembe, kajti dialog moram ponotranjiti, verjeti vanj. Če ne verjamem v to, kar moram povedati, potem tudi drugi ne bodo.«

Veliko moramo še narediti v slovenskem filmu. Če bo šlo s takim ritmom naprej, si obetam le še eno vlogo: vlogo babice. Ali pa se mi obeta ful botoxa!« (smeh)

Kot alternativo lepotnim posegom bi lahko sama napisala filmski scenarij, pripomnim. Polivalentna Maja Gal Štromar je seveda o njem že razmišljala, a pravi, da ji primanjkuje časa in izkušenj. A ker jo je vedno zanimala transformacija,

bomo najbrž prej ali slej gledali tudi njen film. In čeprav mora seveda v življenju sklepati tudi kompromise, in čeprav se tudi slovenski kulturi in umetnikom ne pišejo najboljši časi, pravi, da živi dobro. »Sem najsrečnejši človek, ker lahko delam to, kar me res osrečuje.«

Poljanka Dolhar

Eva Petrič in njeni angeli

Slovenska umetnica Eva Petrič se trenutno predstavlja v argentinski prestolnici Buenos Aires, kjer je na ogled njena razstava fotografskih inštalacij črno-belih analognih fotografij z naslovom »Angel dissected«. Ta bo v kulturnem centru Borges v središču mesta odprta do 4. septembra. Po besedah Petričeve je to potujoča razstava, katere prva postaja je center Borges, naslednja bo Ljubljana v prehodu med Cankarjev dom in Maxi Marketom, jeseni leta 2012 pa bo razstava postavljena na sedežu ZN v Ženevi. Petričeva se sicer dogovarja tudi za razstavo v New Yorku. Umetnica se z razstavo dotika vprašanja angelov, njihovega obstoja, bistva in podobe. Po njenih besedah angel 21. stoletja nima kril, ampak je metafora za empatijo, sposobnosti za potovanje skozi tok sodobnega prostora. »Angeli so odsev naših emocij, izraženih v obliki senc, ki nas omadežujejo. Mi smo madeži, omadeževani s čustvi,« je v spremnem besedilu razstave zapisala Petričeva, ki pravi, da so njeni angeli odsev težnje ljudi po empatiji. (STA)

Festival Ljubljana ta teden

Festival Ljubljana bosta drugi avgustovski teden zaznamovala črnogorski KotorArt Trio in Trio Elegiaque, ki ga sestavljajo francoski glasbeniki. Črnogorski zasedbi je bilo mogoče v Viteški dvorani Križank prisluhniti večraj; danes, jutri in v četrtek pa bo Trio Elegiaque v treh večerih izvedel vse Beethovne klavirske trie.

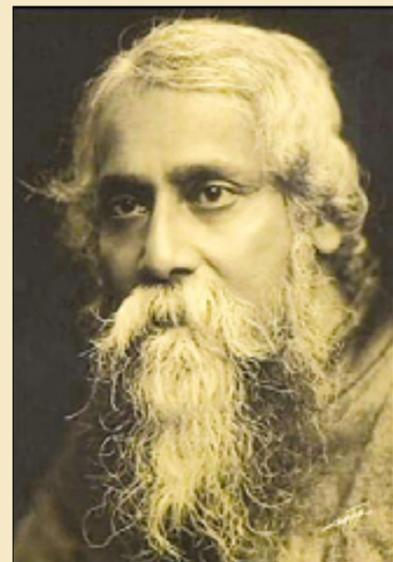
OBLETNICE - Književnost

Ob 70-letnici smrti Rabindranatha Tagoreja

Bengalski literarni velikan Rabindranath Tagore je bil pesnik, romanopisec, filozof, glasbenik, skladatelj in slikar. Kritiziral je nacionalizem in kolonializem ter zagovarjal svet na temeljih večkulturnosti in strpnosti. Leta 1913 je kot prvi azijski literat prejel Nobelovo nagrado. V nedeljo, 7. avgusta, je minilo 70 let od njegove smrti. Rabindranath Tagore se je rodil v Kalkuti leta 1861 kot potomec znane rodbine politikov, filozofov in umetnikov. Med letoma 1878 in 1880 je v Veliki Britaniji študiral pravo, hkrati pa se posvečal britanski književnosti. Kot je marca na simpoziju o pomenu njegove misli za današnji svet dejal indijski veleposlanik v Ljubljani Villur Sundararajan Seshadri, je bil Tagore velik mislec in svetovljan.

S prevodi pesmi je požel slavo na Zahodu. Kot piše na spletnih straneh Nobelove fundacije, je Tagore postal predstavnik indijske duhovne dediščine za zahodni svet. Pesmi je pisal pretežno v bengalskem jeziku ter jih sam prevajal v angleščino. V slovenščino je prevedenih kar 30 njegovih knjig, nedavno so pri Cankarjevi založbi v zbirki *Moderni klasiki* izdali še njegove Izbrane zgodbe. Med več kot 50 njegovimi pesniškimi zbirkami je v slovenščini dostopna tudi *Gitandžali*, njegova najbolj znana zbirka iz leta 1912.

Kot piše v utemeljitvi, dostopni na spletnih straneh Nobelove fundacije, je najprestižnejšo literarno nagrado prejel zaradi globoko občutljivih, svežih in lepih verzov, s katerimi je svojo poetično misel v mojstrski večini umestil tudi v zahodni kanon.

Od leta 1883 je živel v Indiji. Na prelomu stoletja je v bengalskem Šantiniketanu ustanovil eksperimentalno šolo, ki je kasneje postala državna univerza. V njej je povezoval vzhodno in zahodno duhovno in filozofsko tradicijo, piše v Svetovnem biografskem leksikonu.

Poleg lirike in romanov je pisal muzikale, eseje in popotne dnevnike. Podpisuje se tudi pod dve avtobiografiji, zapustil je tudi številne skice in slike ter glasbene kompozicije.

Znamenito je Tagorejevo srečanje z Albertom Einsteinom leta 1930. Einstein je Tagoreju dejal, da se oblaki od daleč zdijo eno, od blizu pa so sestavljeni iz kaotičnih kapelj vode. Tagore mu je odvrnil s primerjavo človekove psihe. Zanj se sprva zdi, da je sestavljena iz vrste strasti in želja, ki pa jih človekov značaj tvori v harmonično celoto. (STA)

SPILIMBERGO - 33. Folkest

Nadvse uspešen festival

Organizatorji so z letošnjo izvedbo zelo zadovoljni - Konec meseca že priprave na prihodnjo

V Spilimbergu se je prvega avgusta uspešno zaključil glasbeni festival Folkest, ki je trajal kar mesec dni. »Letošnja trintrideseta izvedba festivala je bila verjetno najuspešnejša«, pravi umetniški vodja festivala Andrea Del Favero.

Na prizoriščih Folkesta se je zgodilo kar šestdeset koncertov, na katerih je nastopilo skoraj štiristo priznanih glasbenikov, čeprav nekateri niso še zelo poznani v Italiji. Prešleli so večje število obiskovalcev, uspešni pa so bili predvsem zaključni večeri »Folkest in festa«. Na festivalu so sodelovale številne karnijske občine, nekatere so prisotne že več let, nekatere pa so letos pristopile prvič. »Publika, ki jo sestavlja dvesto ljudi v krajih, kot so Artegna, Rigolato ali Špeter, velja kot poln stadion Friuli na koncertu *Vasca Rossija*,« meni Gianni Martin, predsednik Pro Loco iz Tolmeča, ki so ga letos imenovali za odbornika upravne odbora festivala.

Uspešni so bili tudi spremljevalni dogodki; fotografsko razstavo »Le sonrisa del ninho« si je ogledalo na tisoče ljudi. Kateri koncert pa je privabil najštevilnejšo množico ljudi? Del Favero pravi, da je največ ljudi prisluhnilo skupini Dohl Foundation in

Steveju Hackettu na Trgu Duomo v Spilimbergu ter Davidu Van De Sfroo- su na videmskem gradu.

Že konec meseca bodo organizatorji začeli razmišljati o prihodnji, štiriintrideseti izvedbi, da bo polna novih presenečenj.

GOSPODARSTVO - Potem ko je Standard & Poor's v petek znižal kreditno oceno ZDA

Borze po svetu globoko v rdečem Širi se bojazen pred novo recesijo

Vlagateljev niso pomirile niti napovedi ukrepov s strani G7, G20 in Evropske centralne banke

NEW YORK, FRANKFURT - Potem ko je bonitetna hiša Standard & Poor's (S&P) v petek prvič v zgodovini znižala kreditno oceno ZDA, so borze po svetu za beležile občutne padce. Vlagateljev niso pomirile niti napovedi ukrepov s strani G7, G20 in Evropske centralne banke (ECB).

S&P je v petek zvečer po zaprtju ameriških borz znižala kreditno oceno ZDA z AAA na AA+ z možnostjo dodatnega znižanja. To je prvo znižanje ocene ameriškega suverena dolga s strani ene od treh največjih bonitetnih hiš, kar ima lahko slabe posledice za celotno svetovno gospodarstvo.

Poteza bonitetne hiše ni bila nepričakovana, za posledico pa ima stopnjevanje pesimizma, ki se zadnje čase zgrinja nad vlagatelje. Ti so namreč že tako ali tako zaskrbljeni zaradi šibkega ameriškega gospodarstva, dolžniških težav območja evra in japonskega okrevanja po marčnem potresu in cunamiju. Kot pojasnjujejo analitiki, se vlagatelji vse bolj bojijo, da bi se lahko ponovilo leto 2008, zato na borzah niso pripravljeni sklepati rizičnih poslov.

Za danes je sicer napovedano redno srečanje Odbora za odprti trg ameriške centralne banke Federal Reserve (FOMC), stroka pa je polna ugibanj o morebitni napovedi novega kroga odkupovanja ameriških državnih obveznic. Večina jih meni, da tovrstne napovedi še ni pričakovati, saj da težava tokrat ni v denarju, kot je bila v času krize leta 2008, in bi nov krog tiskanja denarja povzročil večjo nevarnost izbruha inflacije v času, ko gospodarske rasti skorajda ni.

Države G7 že obljublajo potrebne ukrepe za stabilizacijo finančnih trgov, podporo finančni stabilnosti in spodbujanju gospodarske rasti na napoveduje tudi skupina najpomembnejših razvitih gospodarstev ter hitro rastočih ekonomij G20.

ECB medtem načrtuje "aktivno uredničenje" programa odkupovanja obveznic. Predsednik ECB Jean-Claude Trichet je zatrdil, da bo banka v luči "disfunkcionalnega delovanja" na delih finančnega trga zagotovila boljši prenos odločitev denarne politike in tako zagotovila cenovno stabilnost v evrskem območju.

Ko gre za Evropo, se na trgih sicer kaže največja zaskrbljenost v zvezi z Italijo in Španijo. Nekateri namreč menijo, da bi bili lahko ti dve državi naslednji v vrsti, ki ne bosta mogli odplačati svojih dolgov. ECB naj bi za obveznice treh dveh držav namenila dve milijardi evrov, tako da se je zahtevana donosnost na italijanske desetletne dolžniške vrednostne papirje vendarle znižala za 0,75 odstotne točke na 5,25 od-

Potrnost agenta na milanski borzi

ANSA

stotka, na španske pa za 0,91 odstotne točke na 5,14 odstotka.

Usklajeno delovanje Evrope in preostalega sveta pri pomirjanju finančnih trgov je včeraj pohvalila tudi Nemčija. "Gre za pomemben dokaz, da igralci v Evropi in delno v preostalem svetu govorijo z jasnim in enotnim glasom," je dejal tiskovni predstavnik nemške vlade Christoph Steegmans. Včeraj se je sicer v Berlin vrnila nemška kanclerka Angela Merkel, čeprav v vladi zanikajo, da je predčasno prekinila počitnice. Te dni je kanclerka že pred izbruhom krize na finančnih trgih nameravala prebiti v nemški prestolnici, uradnih zahtev pa še nima, so pojasnili.

Napovedi ukrepov pa niso pomirile trgov. V rdečem so sklenile azijske in evropske borze, prav tako globoko v negativnem območju je obtičal ameriški Wall Street.

Tokijski indeks Nikkei je trgovanje končal 2,18 pod vrednostjo z začetka trgovanja. Frankfurti indeks DAX je medtem v primerjavi s petkom izgubil 4,67 odstotka, pariški CAC 40 se je znižal za 4,68 odstotka, londonski FTSE 100 pa za 2,62 odstotka.

Indeks ATX na borzi na Dunaju je trgovanje sklenil s 4,01-odstotnim padcem oz. pri 2176 točkah, indeks SMI je šel na borzi v Zürichu navzdol za šest odstotkov na 4967,99 točke, v rdečem pa sta končala še indeks FTSE Italia-All-Share na borzi v Milanu in indeks BUX na borzi v Budimpešti; prvi je izgubil 2,43 odstotka in se oblikoval pri 16.312,54 točke, drugi pa je zdrsil za 3,15 odstotka na 19.112,42 toč-

nje sklenila s padcem: indeks blue chipov SBI TOP se je v primerjavi s petkom znižal za 2,84 odstotka.

Globoke padce tečajev delnic je za beležil tudi ameriški Wall Street. Dow Jones je trgovanje sklenil pri 10.812,27 točke, kar je 632,34 točke oziroma 5,53 odstotka manj kot v petek. Padec indeksa Nasdaq je bil še hujši, saj je konec trgovanja dne pričakal 6,90 odstotka oziroma 174,72 točke nižje kot v petek, pri 2.357,69 točke.

Izgubila sta tako evro kot dolar, navzdol pa je šla tudi nafta. Zahodnoteksaška lahka nafta z dobavo v septembru se je na newyorški borzi do 17. ure po srednjeevropskem času pocenila za 3,25 dolarja na 83,63 dolarja za 159-litrski sod, septembrske terminske pogodbe za severnomorsko nafto vrste Brent pa so se v Londonu znižale za 3,55 dolarja na 105,82 dolarja za sod. Na drugi strani pa je včeraj poskočila cena zlata, kar glede na to, da ta kovina velja za varno investicijo, ne čudi. Unča zlata je na trgu prvič doslej preseгла 1700 dolarjev.

ke. Tudi Ljubljanska borza je sledila ostalim kapitalnim trgov in današnje trgova-

GOSPODARSTVO - Odziv predsednika

Za Obama ZDA ohranjajo najvišjo kreditno oceno

WASHINGTON - Ameriški predsednik Barack Obama se je včeraj odzval na petkovo znižanje kreditne ocene ZDA s strani bonitetne hiše Standard & Poor's. Obama je zagotovil, da so ZDA bile in ostajajo država z najvišjo kreditno oceno in da ni nobenega dvoma, da ne bi bile sposobne poravnati svojih obveznosti.

Obama je ocenil, da se s tem strinjajo tudi finančni trgi, vendar pa da ima težave z delovanjem politični sistem. Po njegovem mnenju ne potrebujejo dodatne hiše, da jim to pove. Izrazil je upanje, da bo nižja ocena spodbudila Washington k rešitvi problema dolga in proračunskega primanjkljaja.

V naslednjih tednih bo Obama dal "na mizo" svoj predlog za zmanjšanje primanjkljaja, kongres pa je medtem pozval, da po vrnitvi s počitnic septembra potrdi ukrepe za pospešitev gospodarske rasti in za-

BARACK OBAMA

ANSA

poslovanja, kot je podaljšanje davčnih olajšav na plače.

Krivdo za težave je posredno pripisal republikancem, ko je dejal, da so bili spori in dolgotrajna pogajanja o povišanju meje javnega dolga nepotrebnosti.

Obama je izkoristil tudi priložnost za nov poziv za odpravo davčnih olajšav premožnim Američanom, ko je dejal, da so se dogovorili o nižji porabi, sedaj pa je potrebno sodelovanje tistih, ki si to lahko najbolj privoščijo. (STA)

UKRAJINA Timošenko ostaja v priporu

KIJEV - V Kijevu se je včeraj nadaljevalo sojenje nekdanji ukrajinski premierki Juliji Timošenko, potem ko so jo v petek zaradi kršitev sodnega postopka aretirali. Sodnik je že na začetku zavrnil prošnjo obrambe, naj preklične petkov nalog o aretaciji, ki je sprožil zaskrbljenost Zahoda nad stanjem pravne države v Ukrajini. Kot je pojasnil sodnik Rodion Kirejev, obramba ni predstavila dovolj prepričljivih argumentov za spremembo njegove odločitve. Timošenko, ki je zadnje tri dni preživela v priporu, pa je celo ponovno opomnil zaradi njenih komentarjev na sodišču.

Timošenkovi sicer sodijo zaradi pogodbe o dobavi ruskega zemeljskega plina, ki jo je kot tedanja ukrajinska premierka leta 2009 podpisala s svojim ruskim kolegom Vladimirjem Putinom. Pogodba naj bi bila po mnenju tožilstva za Ukrajino izredno neugodna. (STA)

V. BRITANIJA - Na možkega streljala policija V Londonu hudi izgredi po smrti mladega črnca

LONDON - Po sobotnih izgredih, ki jih je sprožila smrt 29-letnika v streljanju s policijo, so se nemiri na londonskih ulicah nadaljevali tudi v nedeljo in včeraj. Izgredi so se s severa mesta celo razširili v nekatere druge predele.

Po navedbah Scotland Yarda so se izgredi iz četrti Tottenham na severu britanske prestolnice, ki je bila središče nasilja v noči na nedeljo, razširili tako na bližnja območja kot tudi na vzhod in jug mesta. Skupina okoli 50 mladih je celo poškodovala stavbo v okrožju Oxford Circus, v središču najbolj turističnega predela mesta.

Tisoči izgrednikov so v zgodnjih jutranjih urah napadli veliko trgovino z elektronično v predelu Brixton na jugu Londona, posamezne skupine pa so z različnimi predmeti obmetavale policijo. V severnem predmestju Enfield so se medtem izgredniki spravili na policijski avtomobil in razbijali okna, čemur je sledilo nekaj aretacij. V predelih, kjer je divjalo nasilje, so za vzpostavitev re-

S&P znižal oceno tudi za hipotekarne banke

NEW YORK - Bonitetna hiša Standard & Poor's (S&P) je včeraj znižala kreditno oceno tudi za dve največji ameriški hipotekarni podjetji Fannie Mae in Freddie Mac ter za 10 od 12 največjih proračunsko podprtih hipotekarnih bank v ZDA. Znižanje je podobno, kot je bilo v petek za dolg ameriške vlade, in sicer z AAA na AA+.

Po pojasnilih S&P je nižja ocena hipotekarnih bank odsev njihove neposredne odvisnosti od ameriške vlade. Fannie Mae in Freddie Mac je vlada prevzela v polno skrbništvo septembra 2008, ker sta se zaradi krize z drugorazrednimi hipotekarnimi posojili znašli pred propadom. Vlada je Fannie Mae in Freddie Mac doslej pomagala s 170 milijardami dolarjev, kar je nujno, saj oba jamčita za polovico vseh ameriških stanovanjskih hipotek.

Kosovski Srbi s Tadićem za izvajanje dogovora

BEOGRAD - Predstavniki Srbov na Kosovu so se v nedeljo s srbskim predsednikom Borisom Tadićem dogovorili za izvajanje dogovora o rešitvi krize na severu Kosova. Tega so v petek dosegli predstavniki Srbije in sil Nata na Kosovu (Kfor), podprla pa ga je tudi Priština. Občine z večinsko srbskim prebivalstvom na severu Kosova naj bi o njem odločale v torek.

Iz urada srbskega predsednika so po srečanju sporočili, da so na sestanku ugotovili, da sta na severu Kosova najbolj potrebna "mir in enotnost", pa tudi da morata mednarodni instituciji na Kosovu Kfor in Eulex (misija EU) "ostati statusno nevtralni".

Dogovor predvideva odprtje spornih mejnih prehodov Jarinje in Brnjak za potniški promet in hkratno prepoved prevoza blaga. Na mejnih prehodih naj bi izvajanje nadzora začasno prevzeli pripadniki Kforja. Predvideva tudi odstranitev blokad cest na severu Kosova, ki vodijo do mejnih prehodov.

Lobsang Sangay novi predsednik tibetanske vlade

NEW DELHI - Pravni strokovnjak Lobsang Sangay je včeraj na slovesnosti v indijskem mestu Dharamsala prisegel kot novi predsednik tibetanske vlade v izgnanstvu. Na ta položaj so 43-letnika, ki bo prevzel tudi del nalog tibetanskega duhovnega voditelja dalajlame, aprila izvolili Tibetanci v izgnanstvu.

Sangay je na položaj prisegel ob prisotnosti številnih dostojanstvenikov iz Indije in drugih držav. Tibetanska vlada v izgnanstvu, ki je ne priznava nobena država, ima svoj sedež v Dharamsali, kjer vse od pobege iz Tibeta leta 1959 živi dalajlama. (STA)

SIRIJA - Al Asadov režim vse bolj izoliran

Tri zalivske države umaknile veleposlanike

DAMASK - Savdska Arabija in Kuvajt sta odpoklicala svoja veleposlanika iz Sirije zaradi stopnjevanja nasilja v tej bližnjevzhodni državi. S tem se še stopnjujeta mednarodni pritisk in izolacija sirskega predsednika Bašarja al Asada. Savdski kralj Abdulah je ob objavi presenetljive odločitve pozval režim v Damasku, naj "ustavi ubijalski stroj in prelivanje krvi, preden bo prepozno".

Kot so ob odločitvi za odpoklic veleposlanika sporočili v Kuvajtu, nihče ne more sprejeti prelivanja krvi v Siriji. "Vojaško opcijo je treba ustaviti," je izjavil kuvajtski zunanji minister Šejk Mohamed al Sabah. Napovedal je še, da bodo v kratkem o razvoju dogodkov v Siriji razpravljali zunanji ministri Zalivskega sveta za sodelovanje (GCC). GCC je sicer že v soboto pozval k takojšnji prekinitvi nasilja in prelivanja krvi v Siriji. Za odpoklic veleposlanika se je nato odločil tudi Bahrajn. Zunanji minister Halid bin Ahmed al Halifa je novico

sporočil preko družabnega omrežja Twitter.

Iz Sirije so sicer tudi včeraj poročali o nasilju. Potem ko naj bi bilo v nedeljo v vojaški ofenzivi na mesto Deir Ezor ubitih 42 ljudi, naj bi včeraj tam pod strelji pripadnikov varnostnih sil padli mati in njena dva otroka. Sirski predsednik al Asad pa je včeraj imenoval novega obrambnega ministra. General Daud Radžha, ki je bil doslej načelnik generalštaba sirske vojske, je na položaju zamenjal generala Alija Habiba

Evropska unija medtem razmišlja o novih sankcijah proti posameznikom in podjetjem, povezanim z zatiranjem protivladnih protestov v Siriji. Viri v Bruslju so povedali, da EU razmišlja, da bi razširila seznam 38 posameznikov in podjetij, proti katerim so že bile uvedene sankcije. Ukrepi EU vključujejo prepoved potovanja visokih predstavnikov sirskega režima, zamrznitev sredstev ter embargo na izvoz orožja in opreme, ki bi jo lahko uporabili proti protestnikom. (STA)

GORICA - V Ulici Brolo naj bi bila pritlična hala zaključena do septembra

Slovenske šole poleti okupirali delavci in stroji

Center v Ulici Puccini prilagajajo protipožarnim normam, dela do konca leta - Namestili nadzorne kamere

Na slovenskih šolah v Ulici Brolo in v Ulici Puccini v Gorici mineva poletje v znamenju temeljnih obnovitvenih del. Na osnovni šoli Oton Župančič, kot smo že napovedali, poteka dolgo pričakovana ureditev pritlične hale, ki je bila kakih trideset let neizkoriščena, v višješolskem centru pa je pokrajina začela izvajati vrsto ukrepov za izboljšanje varnostnih razmer in prilagoditev novi zakonodaji, v katere je vložila približno pol milijona evrov.

Podjetje Candosin je z obnovo poslopja osnovne šole Župančič startalo takoj po zaključku lanskega šolskega leta. Dela, ki so vredna okrog 600.000 evrov, po navajanju predstavnikov tehničnih uradov goriške občine potekajo s polno paro. »Pritlična hala, ki meri 310 kv. metrov in v kateri bodo večji laboratorij, prostorna učilnica in novo stranišče, bo verjetno dokončana že septembra. Podjetje je že prilagodilo poslopje protipotresnim in protipožarnim predpisom, ga izoliralo, postavilo notranje stene ter zamenjalo okna in vrata. Nekaj del so izvedli tudi v kletnih prostorih,« je povedal arhitekt goriške občine Massimiliano Vittori in nadaljeval: »Ko bo prva faza mimo, se bomo z ravnateljstvom domenili, kako naprej. V načrtu so namreč tudi nekatera manjša dela na drugem delu stavbe šole Župančič, npr. obnova stranišča in preureditev prostorov bivšega tajništva v prvem nadstropju. Dela bo treba uskladiti z didaktičnimi dejavnostmi, morda bi lahko izkoristili zimske počitnice.«

Sredi julija so se delavci pojavili tudi v slovenskem višješolskem centru v Ulici Puccini, ki ga specializirano podjetje prilagaja protipožarnim predpisom. Pokrajinska uprava je že leta 2010 namenila temu projektu okrog 500 tisoč evrov. V vseh treh poslopih nameščajo nove senzorcje za dim, aparate za gašenje, dodatna protipožarna vrata in izolacijo, z deli pa naj bi zaključili v približno šestih mesecih. »Da bi čim manj motili potek pouka, smo podjetje zaprosili, naj najpomembnejše posege izvede najprej na poslopiju licejskega pola, kjer so vsi prostori zasedeni, nato pa na drugem polu, kjer bi lahko ob potrebi začasno selili nekatere razrede v pritličje. Ob tem bomo zahtevali, naj izvajajo najbolj "hrupna" dela v popoldanskem času,« je povedala ravnateljica slovenskih višjih srednjih šol Mihaela Pirih. Nova pokrajinska odbornica za šolstvo Donatella Gironcoli je pojasnila, da je tre-

nutno v Ulici Puccini v teku šele prvi sklop del, saj so obnovi varnostnih sistemov na slovenskih višjih srednjih šolah namenili dodatnih 500 tisoč evrov. »Tudi drugi sklop del nameravamo izvesti čim prej,« je povedala Gironcoli.

Pokrajinska uprava je dalje sklenila, da k večji varnosti v šolskem centru v Ulici Puc-

cini in v drugih zavodih na Goriškem prispeva z namestitvijo sistemov za videonadzor. »Podjetje je že zaključilo z nameščanjem in povezovanjem kamer v slovenskem višješolskem centru. Delovale bodo v času, ko na šolah ni dijakov, posnetki pa bodo shranjeni za določen čas,« je povedala ravnateljica Mihaela Pirih. (Ale)

Delavci na slovenskih višjih šolah (levo) in nove kamere za videonadzor na dvorišču šolskega centra v Ulici Puccini (desno); na šoli Župančič potekajo temeljita obnovitvena dela (spodaj)

BUMBACA

GORICA - Trgovine Travnik kakor Trg Signoria v Firencah?

»Kako je mogoče primerjati prihodke trgovine, ki deluje v centru Gorice, z zaslužkom druge trgovine, ki deluje na primer v Ulici Montenapoleone v Milanu, v četrti Rialto v Benetkah ali na Trgu Signoria v Firencah?« Vprašanje si postavlja goriški župan Ettore Romoli, ki je včeraj naslovil pismo na finančnega ministra Giulia Tremontija, v katerem zahteva zamrznitev ali vsaj spremembo kriterijev področnih analiz (t.i. »studi di settore«) za goriške trgovce. Parametri področnih analiz, ki jih davčna uprava uporablja za ugotavljanje višine prihodkov raznih vrst podjetij in njihovo obdavčitev, so po Romolijevem mnenju popolnoma »nepravilni« do goriških trgovin, saj ne upoštevajo njihove posebne lege in okoliščin, v katerih delujejo.

Župan spominja, da je gospodarsko krizo v Gorici še bolj poglobil padec meje, ki je predvsem z ukinitvijo proste cene vplival na trgovski sektor. Ob tem, da goriški avtomobilisti kupujejo gorivo čez mejo, so tik ob meji zrasli tudi nekateri trgovski centri, v katere zahajajo tudi številni Goričani. »Ni mogoče, da se v področnih analizah ne upošteva prisotnosti teh veleblagovnic samo zato, ker so v drugi državi, medtem ko v drugih italijanskih mestih plačujejo trgovine manj davkov, če se nahajajo blizu komercialnih centrov,« piše Romoli, ki omenja tudi težave, ki so jih mnogim trgovinam v Gorici povzročile zamude pri opravljanju obnovitvenih del. »Vsega tega pa davčna uprava pri opravljanju kontrol ne upošteva. Preverjanj je res veliko, področne analize pa se - vsaj navidez - uporablja nekritično,« pravi Romoli in nadaljuje: »Ko sem pregledoval primere iz prejšnjih let, sem bil res presenečen, saj je iz izračuna parametrov izhajalo, da bi moral bar ali trgovina na drobno v goriškem mestnem središču služiti enako, kot bi služila enako velika bar ali trgovina z istim številom uslužbencev v Ulici Montenapoleone v Milanu.« Romoli se je o teh problematikah prejšnji teden pogovoril tudi z goriškim direktorjem Agencije za prihodke, včeraj pa je svoje zahteve naslovil še na Tremontija.

Na Travniku

GORICA - Občinski razpis Šest milijonov za vzgojo in skrbstvo

Občina išče tudi novega upravitelja doma Culot

Občina Gorica išče novo podjetje, ki bo upravljalo storitve vzgojnih, socialno-vzgojnih in socialno-skrbstenih ustanov, ki so v njeni pristojnosti in so namenjene mladim in družinam. »Med temi ustanovami so na primer večnamenski center Lenassi, občinska lutoteka in poletna središča: del storitev, ki jih nudijo, izvaja občina z zunanjim osebjem,« je povedala goriška občinska odbornica za šolstvo in socialo Silvana Romano in pristavila, da bo pogodba z zadrugo, ki trenutno upravlja te storitve, zapadla konec leta. Nova družba oz. zadruga, ki bo zmaga la javni evropski razpis, vreden 6.646.860 evrov, bo odgovorna za omenjene storitve do konca leta 2016. Ponudbe bodo zbirali do 5. septembra.

Občina je v prejšnjih dneh objavila še dva razpisa. 2.745.000 evrov bo dodelila podjetju, ki bo od prvega januarja 2012 do 31. decembra 2014 odgovoren za pripravo hrane za revnejše in nepokretne ter njeno dostavo na dom. Zmagovalec javne dražbe bo tudi poskrbel za dobavo hrane za šolske menze. Ta razpis bo zapadel 12. septembra, 19. september pa je termin za vložitev ponudb za dveletno upravljanje doma za starejše občane v Ločniku. Nov upravitelj bo center Angelo Culot začel upravljati prvega januarja prihodnjega leta, goriška občina pa bo odštela 2.020.000 evrov. Dodatne informacije in dokumentacija so na voljo na spletni strani www.comune.gorizia.it.

ROMJAN - Združenje staršev na srečanju z novima odbornikoma

Gradnja šole prioriteta

Eleni Cettul in Riccardo Avianiju so predstavili svoje delovanje - Letošnja prešola bo potekala od 22. avgusta do 2. septembra

Ronška odbornika Eleni Cettul in Riccardo Avianiju s predstavniki romjanskega združenja staršev

»Pomembno je, da čim prej pride do izgradnje slovenskega šolskega centra v Romjanu. Večstopenjska šola Doberdob in družine otrok, ki obiskujejo slovensko osnovno šolo, so bile doslej potpežljive, zdaj pa je skrajni čas, da se problem reši.« Tako pravi Damiana Kobal, predsednica Združenja staršev slovenske osnovne šole in vrta

iz Romjana, ki se je predstavilo novima ronškima odbornikoma Eleni Cettul - ta je med drugim odgovorna za slovensko narodno skupnost, enake možnosti in mladino - in Riccardo Avianiju, ki vodi resor za kulturo in turizem. Predstavniki združenja staršev so upraviteljema predstavili svojo zgodovino in razne pobude, s katerimi se zavzemajo

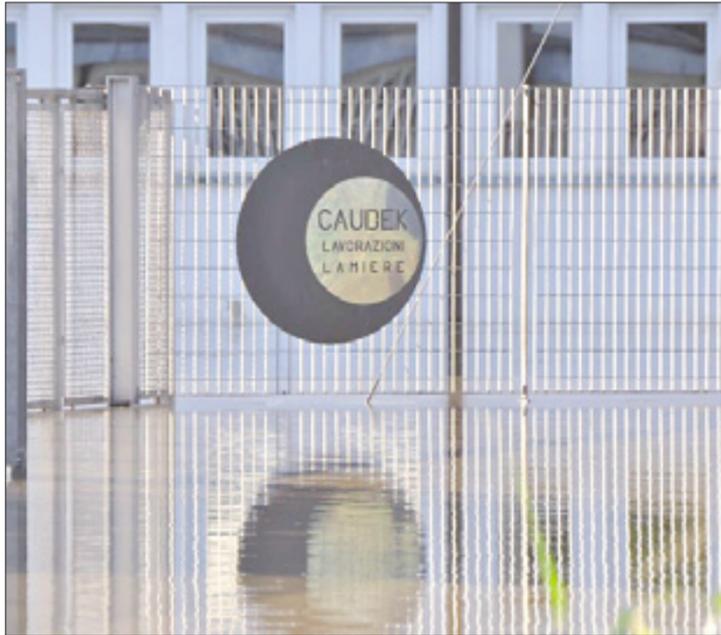
za ohranjanje slovenskega jezika in kulture. Posebej so izpostavili problem prevoza otrok v slovensko šolo, ki so ga zaradi pomanjkanja denarja ukiniteli pred dvema letoma, med številnimi pobudami, pri katerih sodelujejo, pa so navedli tradicionalno prešolo, ki bo potekala med 22. avgustom in 2. septembrom v Ulici Capitello v Romjanu.

SOVODNJE - Enajst mesecev po poplavi Vipave

Odškodnine so na poti, a podjetje so rešili sami

Pri Caudkovih na Malnišču bodo z deželnim denarjem krili eno osmino škode

Odškodnine so na poti. Dežela FJK bo v kratkem nakazala denar na bančni račun sovodenske občine, nato pa ga bodo porazdelili med prebivalci Rupe, Gabrij in Malnišča, ki jim je Vipava 18. septembra lanskega leta poplavila domove in gospodarska poslopja. Med prejemniki pomoči bo tudi kovinsko-predelovalno podjetje Caudek na Malnišču, ki mu je Vipava poplavila proizvodno halo, zaradi česar so utrpeli zelo veliko gmotno škodo.

Po poplavi so morali nekaj tednov proizvodnjo prekiniti, saj je blatna voda poškodovala stroje in pomazala surovine. »Nekateri poslovni partnerji so naše težave razumeli in nam ostali zvesti, drugi pa so nas zapustili. Zaradi tega smo si morali še dodatno zavihati rokave in se drug drugega bodriti, saj je bil položaj zelo resen,« pojasnjuje Nataša Caudek, ki podjetje vodi skupaj z bratom Robertom in Borisom ter svačinjo Gabriello. Po njenih besedah se po takratni poplavi niso še povsem opomogli; čeprav je bilo podjetje na robu prepada, doslej niso še bili deležni pomoči. »Doslej nismo dobili niti centa, kljub prošnjam na deželo, pokrajino in Trgovinsko zbornico. Odposlali smo številna pisma, nihče pa nam ni pismeno odgovoril; trdili so, da nas razumejo, pomoči pa nam niso bili pripravljene nakazati. Tako smo vso škodo morali odplačati sami; nekatere banke so nam prišle na roko, druge pa niso hotele upoštevati dejstva, da je bila za naše težave kriva izredna naravna ujma,« pravi Caudkova in pojasnjuje, da z odškodnino, ki jo bodo prejeli, ne bo nihče obogatel, saj bodo z njo krili le manjši del škode. »Dobili bomo 100.000 evrov, kar predstavlja najvišji možni znesek, ki je predviden v teh primerih. Po drugi strani je treba upoštevati, da je bilo škode za 800 tisoč evrov, to se pravi, da bomo dobili približno eno osmino od tega, kar smo porabili za ponoven zagon proizvodnje,« razlaga Caudkova in opozarja, da je gmotni škodi zaradi poplave treba prišteti še izgubljena naročila in znižano proizvodnjo. »Tega ne more nihče točno izračunati,« pravi Caudkova, ki verjame, da se takšna poplava ne bo ponovila, saj je šlo lani za nekaj res izjemnega. Po njenih besedah sta dežela in sovodenska občina poskrbeli za ustritev naspisa na Malnišču, tako da reka na tem območju naj ne bi več poplavljala. Kljub zagotovitvi, da je nasip varnejši, pa je Caudkova zaskrbljena ob vsakem večjem deževju, saj je lanska poplava njo in druge domačine zelo prizadela. »Nikomur ne zaželim, da bi doživel kaj takega. V eni noči smo tvegali, da bi po 42 letih propadlo podjetje, ki so ga ustanovili in s trdim delom vodili naši starši, sramotno pa je to, da ti ni nihče sposoben pomagati, čeprav za težave ni nikakor morali prositi predstavitvi občini fakture, nato pa bodo prejeli izplačilo. Večina

domačinov je že opravila sanacijska dela, nekateri pa so za njihov začetek počakali, da bo denar tudi dejansko na razpolago. Za sanacijo so seveda že poskrbeli pri podjetju Caudek, kjer so kljub težavam uspeli ohraniti zaposlitveno raven, kakršno so imeli pred poplavo; na Malnišču tako še vedno dela osemnajst ljudi. (dr)

Vipava je lanskega septembra zalila halo podjetja Caudek na Malnišču (levo); proizvodnja je spet stekla nekaj tednov po poplavi (desno)

AW, BUMBACA

GORICA - Občinski tajnik DS Cingolani proti združevanju višjih srednjih šol

Večjezičnost splošen kriterij

»Tehnični zavod Cossar-D'Annunzio mora ostati samostojen kljub njegovim 470 dijakom, ker se nahaja na večjezičnem območju«

»Goriški tehnični in poklicni zavod Cossar-D'Annunzio mora ostati samostojen kljub svojim 470 dijakom, ker se nahaja na večjezičnem območju.« Tako poudarja občinski tajnik Demokratske stranke Giuseppe Cingolani in opozarja, da zakon 98 z dne 6. julija 2011 predvideva avtonomijo za šole, ki imajo preko 500 dijakov, na večjezičnem območju pa dopušča prag 300 dijakov. »Zakon v teh primerih ne velja le za šole z učnim jezikom, ki je različen od italijanščine, pač pa za vse zavode, ki se nahajajo na večjezičnem območju,« poudarja Cingolani in pojasnjuje, da so številne občine na Goriškem vključene v območje izvajanja zaščitnih zakon 38/2001 in 482/1999, ki poleg slovenskega jezika štiti tudi furlanščino. Zato je treba upoštevati večjezičnost tudi pri združevanju šol, saj bi drugače prezrli pomembno značilnost goriškega prostora.

»Ravnateljica deželnega šolskega urada Daniela Beltrame bi rada tehnični zavod Cossar-Da Vinci, ki ima 470 dijakov, združila z zavodom D'Annunzio, katerega tehnične in licejske smeri obiskuje preko 900

dijakov. Novo šolo bi vodila ravnateljica Anna Condolf, ki bi morala skrbeti še za izobraževalni zavod za odrasle in za njegovih 600 tečajnikov. Tako bi nastal šolski pol, ki bi imel preko dva tisoč dijakov in ki bi ga s težavo vodili. Jasno je, da bi z združitvijo ne mogli več nadaljevati z delom, ki ga vodijo na zavodu Cossar-Da Vinci, kjer so posebno pozorni na težave številnih mladih iz socialno ogroženih družin,« pravi Cingolani in poudarja, da je bil zavod Cossar-Da Vinci v zadnjih letih zelo uspešen. »Število dijakov, ki niso izdelali razreda, se je znižalo za eno tretjino, več maturantov je zaključilo študij s stotico, število vpisanih se je povečalo. Upoštevati je treba tudi dejstvo, da so na zavodu Cossar-Da Vinci prag 500 vpisanih pogosto presegle decembra, ko so se v tehnične in poklicne smeri vpisali dijaki iz drugih šol,« pojasnjuje Cingolani in poudarja, da nasprotujejo združitvi omenjenih šol tako goriška občina kot pokrajina in dežela. »Zato bo Demokratska stranka na zadevo opozorila tudi v parlamentu, saj zahtevamo, da se prizna specifičnost goriškega prostora,« zaključuje Giuseppe Cingolani.

GORICA - Ekološki nakup podjetja APT S petkom po mestu prvi električni avtobus

Od marca že vozi po Trziču - Naložba se izplača v nekaj letih

Po Trziču bo tudi Gorica dobila svoj električni avtobus. Pokrajinsko prevozno podjetje APT ga je kupilo v tovarni Rampini v Perugii, od koder je marca privozil v Trzič prvi električni avtobus v deželi FJK. Da gre za ekološko, zmožljivo in predvsem zelo tiho vozilo, so se pokrajinski upravitelji in predstavniki podjetja APT prepričali junija lanskega leta. Takrat so zastopniki podjetja Rampini prišli v Gorico z avtobusom na električni pogon, ki se je brez večjih težav povzpela na goriški grad. Pokrajinsko prevozno podjetje se je nato odločilo za nakup dveh električnih avtobusov, prvi od marca uspe-

šno vozi po Trziču, drugi pa bo v kratkem na voljo Goričanom.

Pri podjetju Rampini pojasnjuje, da dizelski avtobus stane okrog 200.000 evrov, avtobus na električni pogon pa 400.000 evrov, vendar se zaradi nižje cene elektrike od dizelskega goriva naložba izplača v nekaj letih. Dizelski avtobus z enim litrom goriva opravi tri kilometre poti, avtobus na električni pogon z enim kilovatom prevozi en kilometer, vsak kilovat pa stane med 15 in 20 centov. Električni avtobus ima avtonomijo 150 kilometrov, njegove baterije pa se napolnijo v štiri do osmih urah.

TRZIČ - Občina S klicem nad zanemarjenost

Ljudem na voljo tri zelene številke

Pokvarjeno svetilo, poškodovan zabojnik za odpadke, umazanija po cestah, popisan zid, pomazan pločnik, previsoka glasba v javnih lokalih, problematično sožitje med krajanjimi itd. Za vse te in za druge težave, vezane na zanemarjenost ali neurejenost Trziča in na morebitne znake nestrpnosti med njegovimi prebivalci, bo odslej mogoče klicati na tri zelene številke, ki jih je v ta namen dala na razpolago občinska uprava.

Za odpadke, živali in zapuščena kolesa je na voljo zelena številka 800-640467, za zanemarjenost urbane opreme, vsiljivo poulično beračenje, nasilje med mladostniki in prometne težave se občani lahko poslužujejo zelene številke 800-040467, za spore med sosedi, nezakonito vseljevanje v stanovanja, težave z najemniki in s prodajo nepremičnin pa naj zavrtijo tel. 800-140467. V primeru potrebe lahko občani kličejo tudi na poveljstvo mestnih redarjev (tel. 0481-411670), kjer so uradi odprti od ponedeljka do sobote med 9. uro in 12.30 ter med 16. in 19. uro. Za opozorila je nazadnje na razpolago še spletna stran www.comune.monfalcone.go.it, kjer so vse informacije na voljo na linku »Sportello antidegrado«. Na trziškem županstvu opozarjajo, naj se ljudje pred klicem na občino vsekakor vprašajo, če gre za spor, rešljiv med posamezniki, ali pa za primer, ki zadeva širšo javnost.

Pokrpane ceste

GORICA - Obnova pokrajinskega sedeža Avgusta izvajalec, oktobra gradbišče

Tekom avgusta se bo zaključila začasna selitev pisarn in služb v druga goriška poslopja v lasti pokrajine

BUMBACA

Dvanajst podjetij se je udeležilo selekcije za izvajalca del, ki bo obnovil sedež pokrajinske uprave na Korzu Italia. Včeraj dopoldne so odprli kuverte s ponudbami in se lotili pregledovanja dokumentacije. Preverjanje je trajalo do poznega popoldneja, več maturantov je zaključilo študij s stotico, število vpisanih se je povečalo. Upoštevati je treba tudi dejstvo, da so na zavodu Cossar-Da Vinci prag 500 vpisanih pogosto presegle decembra, ko so se v tehnične in poklicne smeri vpisali dijaki iz drugih šol,« pojasnjuje Cingolani in poudarja, da nasprotujejo združitvi omenjenih šol tako goriška občina kot pokrajina in dežela. »Zato bo Demokratska stranka na zadevo opozorila tudi v parlamentu, saj zahtevamo, da se prizna specifičnost goriškega prostora,« zaključuje Giuseppe Cingolani.

je internega značaja ter presoja ponudbe in dokumentacije, bo na delu ves mesec avgust. Tekom avgusta se bo zaključila tudi začasna selitev pisarn in služb v druga poslopja v pokrajinski lasti; nekatere pisarne bodo ostale na svojem mestu, saj se jih dela ne bodo dotikala.

Naložba velja 5.400.000 evrov, od tega je 2.929.000 evrov deželnega prispevka. Dela bodo potekala v dveh fazah; prva faza naj bi trajala 300 dni, druga pa 240. Na podlagi opravljenega dela v prvi fazi bodo odločili, če bo isto podjetje poverjeno še za drugo fazo. Obnova naj bi se vsekakor zaključila v roku poldrugega leta.

GRADEŽ - Drevi Carole Andrè, Sandokanova Lady Marianna

Carole Andrè ... v filmu

Festival Lagunamovies, ki bo do 13. avgusta potekal v Gradežu, se bo drevi poklonil spominu Emilia Salgarija. O slavnem italijanskem romanopiscu, ki je s svojimi Malezijskimi tigri in drugimi zgodbami o gusarjih očaral generacije bralcev, bodo na nabrežju Nazario Sauro ob stoletnici njegove smrti spregovorili avtorica in televizijska voditeljica Gloria De Antoni, pisatelj Roberto Fioraso, novinar in kritik Piero Dorflies ter francoska igralka in podjetnica Carole Andrè, ki je v mladih letih zaslovela s filmskimi transpozicijama Salgarijevih knjig »Sandokan« in »Il corsaro nero«. Carole Andrè je v filmu režiserja Sergia Sollime postala Lady Marianna, ljubezen gusarja Sandokana, ki ga je odigral mladi Kabir Bedi. Večer se bo začel ob 21. uri, v primeru slabega vremena bo potekal v avditoriju v Gradežu.

Danes se bo v Gradežu začela tudi pobuda »Terra e acqua - Sapori e luoghi della laguna di Grado e Marano«, ki je posvečena promociji okoljskega in kulturnega bogastva gradeške lagune, Marana Lagunare in bližnjih krajev. Ekскурzije, ki jih bo vsak torek do 20. septembra prirejala občina Gradež v sodelovanju z drugimi občinami, se bodo začele ob 9.30, ko bo plovilo Nuova Cristina odplovalo iz gradeškega pristanišča v smeri Lignana in Marana Lagunare. Jutri ob 21.15 pa bo v areni parka vrtic v Gradežu na vrsti opereta. Mednarodno združenje Tržaške opere bo s spektaklom »Tu che m'hai preso il cuor« obeležilo 150-letnico zedinjenja Italije. Prvi del bo posvečen italijanskim operetam, drugi del pa tujim delom, katerih dogajalni prostor je postavljen v Italijo.

GORICA - 66 let po tragediji v Hirošimi in Nagasakiju

Dež pada tu in tam

Med mirovniškimi večerom zapeli pesem o Gorici in črtah, ki jo zaznamujejo

Kot že vrsto let je Gorica tudi letos obeležila obletnico eksplozije prve atomske bombe nad Hirošimo, ki so jo 9. avgust 1945 na japonsko mesto spustili Američani in je hipu umorila 86.000 ljudi. Dva dneva kasneje je podobno usoda doletela še Nagasaki. Sobotno spominsko proslavo z mirovniškim sporočilom je priredila skupnost Arcobaleno, ki skrbi za nudenje pomoči ljudem v stiski.

Na dobro obiskani prireditvi v spominskem parku v Gorici je nastopilo ducat članov in prijateljev omenjene skupnosti. V skoraj uro dolgem programu so izvajalci v pesmi, besedi in poeziji iznesli misli, ki imajo svojo osnovo v mirovniških in protivojnih vrednotah. Duša in vodja projekta je neumorni duhovnik Alberto De Nadai, ki je uspel zbrati okrog sebe skupino glasbenikov, pevcev in amaterskih gledaliških igralcev. V svojem nagovoru je De Nadai poudaril pomembnost tovrstnih srečanj, ki so usmerjena v razmislek o nesmiselnosti vojn in v opozorilo o strahotah, ki jih le-te povzročajo. Prireditev, ki je nosila naslov »Veter, ki ne pušča časa za počitek«, se je nadaljevala s sklopom pesmi s poudarjenim mirovniškim pečatom. Slišali smo pesmi Drugačen način rasti, Pesem svobodi, Misesel, Kako lepa zgodba je življenje, Nevihta, na koncu pa še pesem Črte, ki velja za pravo himno skupnosti Arcobaleno. Pesem je posvečena Gorici in črtah, ki jo sekajo in zaznamujemo. Zaključuje pa jo verz, ki pravi: Dež pada tu in tam, cvetica raste tu in tam, smeh se sliši tu in tam, otrok raste tu in tam, tudi veter piha tu in tam in nam prinaša sanje o prijateljstvu.

Za razliko od lanske izvedbe in tudi prejšnjih let med sobotno prireditvijo žal ni bilo slišati ne slovensčine in ne furlanščine. Škoda, kajti bi s prisotnostjo kulturnega izročila teh dveh jezikovnih skupnosti Gorice mirovniški večer dobil še dodaten naboj, ki tako ali drugače spodbuja kulturo prijateljstva, sožitja in medsebojnega spoštovanja. (vip)

Publika in nastopajoči ob razvalinah v spominskem parku

BUMBACA

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 0481-531443.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

Kino

GORICA
KINEMAX: zaprt do 19. avgusta.

TRŽIČ
KINEMAX: zaprt do 17. avgusta.

Razstave

RAZSTAVA »SONCE MIRU 2011« je na ogled še danes, 9. avgusta v Kulturnem domu v Gorici od 9.30 do 12. ure. Razstavljajo mladi umetniki konzorcija za nego prizadetih otrok CISI iz Gorice in poletnega središča goriškega Dijaškega doma.

RAZSTAVA BEPIJA LIUSSA »La pittura di un poeta a Grado«: odprtje bo danes, 9. avgusta, ob 18. uri v galeriji na glavni plaži GIT v Gradežu.

ZDRUŽENJE NUOVO LAVORO prireja odprtje razstave z naslovom »Razstava folklorne - Mednarodna razstava fotografij in filatelije« zbiratelja Giovannija Punza v soboto, 13. avgusta, ob 19. uri na sedežu združenja v Raštelu 74 v Gorici.

Šolske vesti

GLASBENA MATICA IN KD SOVODNJE organizirata poletno delavnico z naslovom »V svetu glasbe« (za otroke od 5. do 11. leta starosti) od 22. do 26. avgusta od 8. do 13. ure v Kulturnem domu v Sovodnjih; informacije in prijave na

goriškem sedežu na Korzu Verdi 51, tel. 0481-531508, gorica@glasbenamaticacom.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da je bil na spletni strani Deželnega šolskega urada (www.scuola.fvg.it - scuola in lingua slovena - splošne novice) objavljen razpis, namenjen stalno nameščenemu učnemu in vodstvenemu osebju na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah na Goriškem, o enoletni namestitvi na Uradu za slovenske šole. Rok za prijavo zapade 16. avgusta.

MLADINSKI DOM prireja »Šolo za šalo«, brezskrbno pripravo osnovnošolcev na začetek pouka z delavnicami iz slovenskega, italijanskega in angleškega jezika, matematike in kreativnega branja in pisanja. Potekala bo ob delavnicah od 29. avgusta do 9. septembra v Mladinskem domu. Za bodoče srednješolce pa organizirajo »Pripravo na vstop v srednjo šolo« in sicer od ponedeljka, 5. do petka, 9. septembra. Obe pobudi bosta potekali med 8. in 13. uro. Vpis je možen do 25. avgusta; informacije po tel. 0481-536455, 334-1243766, 328-3155040 ali na elektronski naslov mladinski-dom@libero.it.

Izleti

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ prireja tridnevni izlet z avtobusom od 16. do 18. septembra v Slavonijo, Baranje in južno Madžarsko Podonavje; 1. dan: Štandrež, Požege, Kutjevo, Našice, Valpovo; 2. dan: Valpovo, Osijek, Siklos, Villany, Mohacs, Pecs; 3. dan: Pecs, Štandrež. Vpisovanja do 28. avgusta; informacije po tel. 0481-20678 (Božo) ali 347-9748704 (Vanja).

IZLET V GARDALAND (2): v ponedeljek, 29. avgusta, z odhodom iz Doberdoba ob 6.30 (s Selc 6.40), povratek po večernem zaprtju parka. Cena 43 evrov vključuje prevoz z avtobusom in vstopnino. Otroci do 1 m višine plačajo 21 evrov. Prosimo zainteresirane, da se zaradi organizacije čimprej prijavi, po možnosti najkasneje do 10. avgusta. Informacije in vpisovanje po

tel. 348-4735330 (Lucia Ferfolja), lucia.fer72@libero.it.

JAMARSKA KULTURNA SKUPINA ARUPAKUPA iz Jamelj organizira v nedeljo, 14. avgusta, ogled jame Vodnice (Grotta di Boriani) pri Komnu. Zbirališče bo ob 9. uri na Trinkovi ulici v Jamljah. Izlet je primeren tudi za otroke od 3. leta starosti dalje. Sledila bo družabnost z jedmi na žaru; informacije po tel. 340-8832498 (Martin Faidiga) ali na naslov arupakupa.speleo@gmail.com.

Na Vrhu je mamico Medejo in očka Maurota osrečil mali

Žan

Staršema čestita, novorojenčku želi vse najlepše v življenju
klub Osmica pri mačku

Boris Peric

preprosta voščila ti izkramo in se s tabo veselimo vsi v Skupini KB1909

Čestitke

Danes, pred 25-letni, sta se vzela ANASTAZJA in PIERO. Vse najboljše jima želimo vsi, ki ju imamo radi.

Na univerzi Bocconi v Milanu je z odliko dokončal študij ekonomije in financ »domovec« TOMAŽ PAHOR. Iskreno mu čestitajo člani Športnega združenja Dom in Kulturni dom v Gorici.

Obvestila

KMEČKA ZVEZA obvešča, da bodo uradi zaprti za dopust do 19. avgusta.
KRUT obvešča, da bodo društveni pro-

stori v Trstu zaprti do 12. avgusta. Od 16. avgusta do 3. septembra, pa bodo spet delovali s poletnim urnikom: od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure.
KRUT obvešča, da se bliža datum odhoda na skupinsko letovanje od 28. avgusta do 4. septembra na Malem Lošnju. Za poravnavo in morebitna popajnsila se člani z Goriškega lahko zglašijo v pisarni na korzu Verdi 51/int., tel. 0481-530927, v četrtek, 18. avgusta, med 9.30 in 12. uro.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bodo avgusta v popoldanskih urah anagrafski, davčni urad in tajništvo zaprti.

OBČINA SOVODNJE sporoča, da bodo občinski uradi zaprti od ponedeljkih popoldan do konca avgusta. Poletni bodo uradi odprtji po naslednjih urnikih: matični urad in tajništvo od ponedeljka do petka od 8.00 do 9.30 in od 12.00 do 13.30, ob sredah tudi popoldne od 16.00 do 18.00 ure. Protokol je odprt od ponedeljka do petka od 8.30 do 9.30 in od 12.30 do 13.30. Tehnični urad je odprt od ponedeljkih in ob četrtekih od 12.00 do 13.00 in ob sredah od 16.00 do 17.30. Občinska policija je prisotna od ponedeljka do petka od 8.00 do 9.00. Socialna delavka je prisotna na občini Sovodnje vsak petek od 11.00 do 12.00 ure, davčna služba deluje vsak torek od 10.00 do 10.30.

SKGZ obvešča, da bo goriška pisarna zaprta zaradi dopusta do 21. avgusta.
ZSKD obvešča, da bo urad v Gorici zaprt do 19. avgusta.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v KB centru na Korzu Verdi 51 v Gorici (tel. 0481-531733) bo zaprta za dopust do 12. avgusta.

SCGV EMIL KOMEL obvešča, da bo tajništvo zaprto do 21. avgusta 2011.
DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško obvešča člane, da bo društveni sedež na korzu Verdi 51/int. zaprt do 31. avgusta 2011 zaradi poletnih počitnic.

SSO sporoča, da je goriški urad na Drevoledu 20. septembra 85 v Gorici (tel. 0481-536455) odprt od ponedeljka do četrтка od 9. do 13. ure, ob petkih je

Iz Furlanije v Kanado

Na ronškem letališču so včeraj odprli razstavo, ki so jo posvetili furlanskim izseljencem v Kanado. Na odprtju je bil prisoten tudi kanadski minister za obrambo Julian Fantino, ki ima italijanske korenine. Na razstavi so na ogled fotografije, ki so jih posneli po drugi svetovni vojni v Torontu, kjer živi okrog 40.000 Furlanov, med katerimi so sicer tudi potomci prvih izseljencev.

Tudi Goričani na rave zabavi

Tudi Goričani so bili med udeleženci nedeljske rave zabave v kraju Santa Giustina pri Bellunu, ki so jim policisti pregledali dokumente in preverili stopnjo alkoholiziranosti. Med mladimi iz Gorice ni bilo nikogar, ki bi sedel za volan s previsoko stopnjo alkohola v krvi. Policiste so na prizorišču rave zabave klicali domačini, ki jih je motila visoka glasba. Na kraj so prihiteli tudi karabinjerji in osebje gozdne straže, ki so skupaj s policisti obkolili prizorišču in s svojim prihodom poskrbeli za predčasen zaključek zabave.

Pet ranjenih v čelnem trčenju

V nedeljo je prišlo v Vipolzah do čelnega trčenja dveh avtomobilov, v katerem je bilo lažje ranjenih pet oseb. Nesreči je botrovala prevelika hitrost in neizkušnost 24-letnega voznika, ki je v nepreglednem ovinku izgubil oblast nad vozilom. Tega je zaneslo na drugi vozni pas, po katerem je pravilno pripeljala 56-letna voznica. Po trku je obe vozili odbilo izven vozišča. Poleg obeh voznikov so bili poškodovani tudi trije sopotniki povzročitelja nesreče, stari med 20 in 25 let. (nn)

Saksofoni nocoj v Podgori

Koncert kvarteta saksofonistov Sax4Et, ki so ga v četrtek odpovedali zaradi slabega vremena, bodo v okviru niza »Note v mestu« priredili nocoj ob 20.30 v parku Attems v Podgori.

Srbska pianista v Šlovrencu

V okviru niza Med zvoki krajev bosta danes ob 21. uri v cerkvi v Šlovrencu nastopila mlada srbska pianista Jelena Nedeljović in Bojan Savić. Sledila bo degustacija vin posestva Lis Neris.

Prireditve

ŠAGRA SV. ROKA V PODTURNU: danes, 9. avgusta, tombola; v sredo, 10. avgusta, ob 18.30 Claudio Fabbro o kavki, gubani in žganju, ob 20.30 ples s skupino Stefano e i Nevada; v četrtek, 11. avgusta, ob 20.30 skupina Evergreen, združenje krvodajalcev iz Gorice bo priredilo tombolo za otroke; v petek, 12. avgusta, ob 18.30 Claudio Fabbro o goriškem radiču in vinih z Oslavja, ob 20.30 skupina Happy Day, združenje krvodajalcev bo za otroke priredilo ekološko tekmovanje; v soboto, 13. avgusta, ob 18.30 bo g. Luigi Tavano predstavil nov vodnik o cerkvi iz Podturna, ob 20.30 ples s skupino Exes; v ponedeljek, 15. avgusta, ob 15.30 ples s skupino Dario and Friends; v torek, 16. avgusta, ob 10.30 maša, ob 20.30 ples s skupino Fantasy, ob 22.30 tombola.

Mali oglasi

PRODAM HONDA HORNET 900 črne barve, v zelo dobrem stanju, vedno servisirana, 36.000 km turistično prevoženih, cena 4.000 evrov, možnost dogovora; tel.349-7066663.

PRODAM po 1,50 evra liter, domače belo in rdeče vino v Štandrežu; tel. 348-5856977.

Pogrebi

DANES V ŠLOVRENCU: 11.00, Ida Pressil vd. Zaninello v cerkvi; sledila bo upepelitev.

DANES V BEGLIANU PRI ŠKOCJANU: 10.00, Elbano Russi v cerkvi; sledila bo upepelitev; 12.30, Graziella Braidot vd. Olivo v cerkvi; sledila bo upepelitev.

ISTRSKI ZORNI KOT

Spor med Istro in Vatikanom

MIRO KOČJAN

Na Hrvaškem so slovesno praznovali Dan zmage in hrvaških branilcev ter 16. obletnico operacije »Nevihita«, ko so poleti leta 1995 osvobodili kraje, ki so bili do tokrat v rokah srbskih upornikov. Slovesnost je bila v Kninu, prisotne pa je bil tudi predsednik države Ivo Josipović, ki je imel glavni govor, v katerem je med drugim naglasil, da tedanja zmaga ni bila zato, da bi poudarili vojno, marveč da bi naglasili mir, do katerega so prišli zahvaljujoč zmagi. Te čudovite operacije, je nadaljeval predsednik, ne morejo zasenčiti ravnanja posameznikov, ki so zakrivali zločine nad sodržavljeni srbske narodnosti. Govorila je tudi Jadranka Kosor, predsednica vlade, ki je dejala, da morajo storilci zločinov, kjerkoli so, odgovarjati pred sodiščem. Ostali govorniki pa so med drugim navajali, da nekateri žal nenehno trdijo, da živimo v težkih časih in da prihodnost ni rožnata, dejstvo pa je, da se je treba odmakniti od te smeri in obravnati probleme s prepotrebno dozo optimizma.

Dejstvo je, je bilo spet slišati, da je zgodovinski dogodek, ki ga praznujemo na Hrvaškem, povezan z bojem za narodno svobodo in politično neodvisnost.

Spor med škofijo iz Poreča in Pulja ter Vatikanom v zvezi z lastništvom nekdanjega samostana v Dajli in 38 hektarji zemljišč, ki so tam, je še daleč od rešitve. To je sodba tudi številnih hrvaških medijev in istrskih časnikov prav tako. Znano je, da je stalni svet hrvaške škofijske konference podprl stališče papeža Benedikta XVI., med tem, ko se je po drugi strani 70 istrskih duhovnikov enotno opredelilo za stališče škofa Ivana Milovana, ki pa je za to, da se Dajla in okolica vrneta državi.

Kancler puljske in poreške škofije Ivan Jakovljevič, je ob vsem tem izrekel željo, da se ne bi zdaj zgodilo, da bi kaka nova kardinalska skupina vnovič sprejemala stališča, ki nasprotujejo Poreču in Pulji, ter s tem še bolj zaostriła to vprašanje. Kancler, ki kajpak podpira škofa Milovana, trdi, da ima država vsekakor prej pravico do Dajle, če pa je nima, bo imetje vsekakor prej državno kot od drugih. V medijih si kar sledijo komentariji, v katerih je večinoma stališče, da je stanje resnično napeto in da je zdaj vprašanje, kdo bo spet prvi spregovoril. Stališče Milovana in njegovih je očitno nepopustljivo, saj je na njegovi strani domala vse istrski kler, o papežu pa je prav tako tvegano trditi, da se bo umaknil. Med drugim, se sliši, utegne biti v nevarnosti kak duhovniški fotelj v Istri. Skratka, položaj je resen, spor že dobiva mednarodne razsežnosti. V bistvu so nadškofi na strani papeža, ves istrski kler pa podpira Milovana.

Nekateri politični krogi v Istri pa so kar pogumni. Oglasili so se predstavniki stranke zelenih, ki so prepričani, da je škof Ivan Milovan nazoren primer patriotizma. Predstavnik zelenih Josip Anton Rupnik poudarja, da se je škof Milovan odrezal kot vzoren predstavnik državnega patriotizma. Pokazal je, da je povsem iskren, kar je danes redka lastnost. Za enkrat drugih glasov ni, niso pa izključeni, kot prav tako ni izključeno, se sliši, da se bo Vatikan oglasil s kakim disciplinskim postopkom na račun istrskih upornikov. Pri medijih je opazno, da zvečine ne uporabljajo »mehkih« izrazov, marveč precej odkrito izrazoslovlje. Gre pa za problem, ki zadevajo neposredno vero, kar je seveda škodljivo, zato

pa smer pristopa terja kar resne priprave.

Predsednik istrske regije Ivan Jakovčić in Ivan Milovan, škof Poreča in Pulja, sta te dni podpisala »pismo o nameri« za pripravo posebnega izdatnega kataloga, ki naj vsebuje vse dragocenosti istrske svete umetnosti. Namen izhaja iz spoznanja, da so številne umetnosti Istre v javnosti že precej dobro zastopane, s kraljnih umetnosti pa je malo. Načrt, kakor vidimo, podpirata tako istrska regija kakor škofija. Neposredno bo za pripravo skrbel Ivan Matejčić, ustreznih publikacij naj bi bilo kar nekaj, katalog pa naj bi predstavili v hrvaščini in italijanščini. To področje (sakralno) je bilo doslej v glavnem zanemarjeno zavoljo birokracije, ki ni pokazala pravega odnosa. V Istri med drugim izstopa veliko število paleokršćanskih cerkva iz IV., V., VI. in VII. stoletja, ki še delujejo, več kot deset svetih prostorov pa je zvečne ostalo takih, kakršni so bili v zadnjih 1500 letih. Namen, poročajo, vzbuja zanimanje tudi v tujini.

Italijanska unija se je te dni slovesno spomnila slovitega Antonia Bormeja, ki je bil prvi predsednik Unije. V Rovinju so imeli spominsko slovesnost, na kateri o naglasili prispevek te dragocene osebnosti v korist italijanske narodne skupnosti. Slovesnost je bila tudi na pokopališču. Antonio Borme je bil, kakor smo napisali, prvi predsednik Unije, ki se je brž uveljavil tako na Hrvaškem kakor v Sloveniji. Rojen je bil 20. januarja 1921 v Trstu, na univerzi v Padovi pa je diplomiral leta 1943. Kot zgleden aktivist je sodeloval v NOV, leta 1948 pa so ga imenovali za člana volilnega odbora Unije Italijanov, za predsednika prenovljene organizacije pa je bil z velikansko večino izvoljen leta 1963.

Roko na srce ni imel lahkega političnega življenja. Leta 1974, ko je bila že znana kriza med tedanjo Jugoslavijo in Italijo, so ga preprosto odstranili z mesta predsednika Unije v dobrih meri zavoljo odkrite podpore in soglasja z jugoslovansko politiko. S Slovenci je vseskozi imel tesne stike. Objavil je nekaj knjig, med drugim pa je bil avtor znane »Gramatike italijanskega jezika«. Na slovesnosti so bili tudi številni predstavniki rovinjskega šolstva, saj ne gre pozabiti, da je bil več let tudi ravnatelj višje srednje šole v Rovinju.

Vse kaže, da bo Pulj leta 2014 končno prišel do nove bolnišnice. Vest potrjuje skupna lista, ki sta jo podpisala Jadranka Kosor in predsednik regije Ivan Jakovčić. Glavno finančno breme bo nosila, kakor vse kaže, kar vlada. Bolnišnica bo po dosedanjih še na pol neuradnih računih stala okrog 600 milijonov kun, del sredstev pa bodo prispevale tudi občine. Ravnatelj bolnišnice Lems Jerin je spomnil, da so prvi koraki za gradnjo nove bolnišnice bili storjeni leta 1966. Za načrt nove gradnje se je izreklo nemalo zdravnikov in drugih vodilnih delavcev. V Pulju podarjajo, da bo bolnišnica dejansko objekt, ki bo ključnega pomena za vse mesto in okolico. Bolnišnica bo svoje usluge posredovala na 50 tisoč kvadratnih metrih površine.

Pa še senzacionalna novica iz Umaga, kjer so imeli tradicionalni praznik paradiznikov, ki je izredno lepo uspel. Ponavljajo se vsakoletni prizori, letos pa je bilo še bolj atraktivno. Zakaj pa ne? Za goste so pripravili 4 tisoč krožnikov pašte in mezge, oziroma salse. Največji paradiznik pa ni bil ravno majhen: tehtal je 1.360 gramov.

JEZIK NA OBROBJU

Namesto, da bi pisali preprosto in svoje misli prilagodili slovenskemu načinu izražanja, vedno bolj podlegamo tujemu načinu razmišljanja. Naši stavki so večkrat samo s slovenskimi besedami povedani italijanski. Nekdo je napisal, da je »uredništvo dalo predlogu svojo razpoložljivost«, namesto, da bi rekel, »da je sprejelo predlog«. **Razpoložljivo je to, s čimer kdo razpolaga; uredništvo bi lahko dalo nam razpolago svoj prostor.** Bralec lahko prebere vse razpoložljive knjige, raziskovalec večino razpoložljivega gradiva. **Govorimo torej lahko o razpoložljivosti časopisov, knjig, denarnih sredstev, torej vedno o nečem konkretnem, ne pa o razpoložljivosti ljudi.** Človek ni razpoložljiv, ampak je pripravljen komu pomagati ali ustreči, mu biti, če je treba, na razpolago za kakšno delo ali uslugo. Naša večkrat zapisana razpoložljivost je kalk iz italijanščine.

Poleg razpoložljivosti so naši mediji polni tudi zadolženosti, zadolžitve in za to ali ono zadolženih funkcionarjev. **Zadolžen je v prvi vrsti, kdor ima dolgove. Funkcionarji ali odbori imajo dolžnost ali nalogo opravljati kako delo, so torej**

dolžni kaj storiti, lahko so tudi za kaj pooblaščen ali odgovorni, pa tudi pristojni za reševanje kakega vprašanja. Zadolžitev je torej naloga ali dolžnost, ki jo človek sprejme skupaj z imenovanjem za odbornika, funkcionarja; medtem ko je zadolženost samo stanje zadolženega (t.j. dolžnega) človeka, lahko je večja ali manjša.

Zelo malo je med nami piscev in poročevalcev, ki poznajo razliko med pridevnikoma viden in vidljiv. Vsak dan berem o želji po vidljivosti nekaterih funkcionarjev, o vidljivosti naše manjšine in naših predstavnikov. **Ker je vidljivost česa samo možnost, da kaj vidimo, je največkrat odvisna od vremenskih razmer.** V megli je vidljivost zmanjšana, prav tako tudi v mraku. **Že to preprosto pojasnilo nam pove, da je vidljivost naših predstavnikov kar velika pomenska napaka. Želimo si namreč, da bi bili naši predstavniki vidni, torej taki, da jih hitro vidimo in opazimo, da so tudi pomembni in ugledni, da imajo v družbenem življenju vidno vlogo, da so torej vidni in prepoznavni. Zato si želimo tudi vidno (na vidnem mestu) postavljene dvojezične znake in napise.** Morda nam pomen

vidnega pojasni tudi zveza »pogosto videna reklama«, o kateri, vsaj mislim, da bi je nihče ne zamenjal z »vidljiva« reklama.

Danes omenjenih pomensko napačno rabljenih izrazov (razpoložljivost, zadolžitev in zadolženost, vidnost in vidljivost) so vsak dan polni naši mediji. Še prav posebno pa prevečkrat jezikovno zavajajo bralce s svojimi pismi najrazličnejši politiki in na splošno javni delavci (tudi učitelji), ki bi morali stokrat premisliti, preden pošljejo svoj prispevek v objavo. Ker jih vsi pomensko poznamo, delajo sami sebi slabo reklamo. **Pred leti so bila vedno vzorno napisana sporočila naših vidnejših organizacij. Danes nimajo vrednih naslednikov, o čemer nam pričajo tudi uradne izjave.** Koristna bi bila javna razprava o jeziku, kakršno je 21. sept. 1986 sprožil danes pokojni Bojan Pavletič.

Lejla Rehar Sainc

PISMA UREDNIŠTVU

Dva kulturna domova

V Cankarjevem domu v Ljubljani bo do konca avgusta na ogled retrospektivna razstava ob 100-letnici rojstva arhitekta Eda Mihevcva, učenca velikega učitelja arhitekta Plečnika. Gre za človeka, ki je s svojimi deli zaznamoval povojno arhitekturo in urbanistiko v Sloveniji in bil prisoten tudi v zamejstvu. Mediji kot njegovo delo največkrat navajajo Kulturni dom v Trstu, pozabljajo pa na Kulturni dom v Gorici ali pa ga omenjajo na takšen način: »Ob tem ne pozabimo njegovih spomenikov NOB in Slovenski kulturni dom v Trstu in v Gorici.« Iz besedila je mogoče sklepati, da gre za en sam kulturni dom, ki je namenjen Trstu in Gorici. Sprva je bilo res tako. Toda ko je bil dograjen dom v Trstu, se je začel postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja za Kulturni dom v Gorici. Načrt je projektant, z dovoljenjem občinske uprave, utemeljeval celo pred občinsko gradbeno komisijo, kar je bil za tiste čase dokaj nenavaden postopek. Po odobritvi gradbenega dovoljenja se je začela gradnja in profesor Mihevc je leta 1981 osebno prisostvoval slavnostni otvoritvi.

Torej dva Mihevčeva Slovenska kulturna domova, eden v Trstu in drugi v Gorici.

Gorazd Vesel

Obračunanje zgodovine

V zadnjih dvajsetih letih se je pojavil pri nas v našem občestvu zgodovinar, ki je začel tudi javno sporočati svoja mnenja. To je naš zgodovinar, kot ga potrebujemo, ne samo znanstven, toda tudi svobodni mislec, ki si upa tolmáčiti zadeve, ki si jih nihče ne upa, seveda če ni dovolj podkovan, da se lahko zažene na gotova in lastna kopita. Ta je ta.

V zadnjih letih si je naš znanstvenik zgodovine upal na dan tudi z lastnimi mnenji, kar je sprožilo tudi plaz hudih reakcij.

Reakcije so bile zaradi vsebin, ki jih naš zgodovinar pogumno raziskuje in objavlja. Te so: narodni obstoj, odpor zunanjem pritiskom, narodno osvobodilni boj in vse, kar je s tem povezano, od Tita kot osrednjega lika pa do komunizma kot zgodovinski pojav. Pri tem ni edini, ki ugotavlja, ampak kot zgodovinar ne more mimo tega, da je zgodovinski potek ljudi, katerim naravno pripadamo, izrodil eno

združevalno državo, ki ni bila samo skupni dom, ampak tudi skupna delavnica za tako imenovani neuvrščeni svet.

Jasno je, da uvrščeni na to reagirajo. Po teh hudih reakcijah, ki jih je doktor znanosti zgodovine Jože Pirjevec doživel osebno v javnosti v raznih člankih, ki smo jih lahko tudi mi vsi vsaj prebrali, je začel uvajati v svoja objavljena bolj previdne izraze in postopoma svojim vsebinam, ki jih sicer zagovarja, začel dodajati še pridevnike z negativnimi odtenki. Na primer Tigrovcu so tudi zanj postali teroristi, kot pragmatično takratno mednarodno pravo dovoljuje. (Ves evropski odporniški sistem je bil potem tokom druge svetovne vojne pravno v ilegali, kot so se tudi sami izjavljali in zavedali, dokler se niso tvorili tako imenovani zavezništva, ki so vsak odpor proti uradnemu nacifašističnemu nasilju označili za pravne osebe). In tako je med drugimi zadevami tudi Tito postal junak z napako, ker je lomastil, v svojem pohlepu po vladanju in veliki nogi, tudi po truplih. Torej postane s temi pridevniki tudi zanj Tito ravno to, kar so naši nasprotniki zagovarjali, ki so prišli na našo zemljo pobijati naše ljudi kar od kraja, en krvnik. Tito Boja, torej tudi za našega znanstvenika zgodovine? Je to cena, ki jo moramo plačati, da bi živeli v miru z našimi uvrščeni sosedji? Recimo za kako dvojezično tablo več ali podobno?

Galilej je doživel nekaj podobnega. Moral je s retoriko prekriži svoje teze in uvesti en govor, ki je bil blizu njegovemu inkvizitorju, tako da ga ni mogel obsoditi, kljub temu da ni zanikal bistva svojih tez, kot je zahteval inkvizitor od Galileja in da ji ne objavljaja več.

Pred nedavnim smo prodali mater našega vina Prosekarja ravno v Veneto čez Pjave tja, namreč ime naše vasi Prosek. Torej, dragi naš dr. zn. zgod. J. Prjevec, naš Boris Pahor je premočrten in ga imamo še. Koliko časa? Koliko časa vas bova lahkò, in še koga ali kaj, imeli še?

David Zahar

BUDIMPEŠTA

Začenja se glasbeni festival Sziget

Včeraj se je začelo romanje glasbe in zabave željnih na budimpeštanski otok Obuda sredi Donave, kjer se bo jutri začel 19. glasbeni festival Sziget. Že danes bo na uvodnem Dnevu 0 nastopil ameriški glasbenik Prince, ki poleg zasedb, kot so Pulp, The National, Interpol, Gogol Bordello in Chemical Brothers velja za eno od zvezd letošnje izdaje.

Obiškovalci Szigeta, med katerimi so številni tujci, so se lahko na otoku Obuda nameslili že včeraj, pokušino festivalskega dogajanja pa bo ponudil današnji Dan 0, ko bodo poleg Princea nekatere festivalske odredbe med drugimi zatresli Boban Marković in njegov orkester iz Srbije ter ruska skupina Leningrad.

Zares se bo začelo jutri, ko bo mogoče vsak dan od 16. ure naprej na številnih odrih prisluhniti mnogoterim glasbenim vrstam. Na glavnemu odru bodo nastopile zasedbe Pulp, Interpol, Kasabian, Chemical Brothers, Skunk Anansie, The Prodigy, Kaiser Chiefs, Thirty Seconds To Mars, The National, Gogol Bordello in Manic Street Preachers. Na velikem budimpeštanskem glasbenem praznovanju je bil napovedan tudi nastop nedavno preminule Amy Winehouse.

Ljubitelji glasb sveta bodo lahko prisluhnili tudi velikanom elektro tanga Gotan Project ter Goranu Bregoviću in njegovemu Orkestru za poroke in pogrebe. Petkovo dogajanje na odru, ki bo namenjeno svetovnim godbam, bo uvedel eden uspešnejših slovenskih izvoznih glasbenih artiklov zadnjih let - Magnifico.

Na odru A38-WAN2 bodo letos nastopili kulturni bandi, kot so Marina and the Diamonds, Peter Bjorn & John in The Hurts, metalci pa bodo na svoj račun prišli s skupinami Judas Priest, Deftones, Motörhead in Sonata Arctica. Prikrajšani ne bodo niti ljubitelji elektronskih ritmov, ki jih bodo v Burn Party Areni med drugimi zabavali Richie Hawtin, Technasia in Steve Angello.

Na Szigetu so letos postavili novo manjše prizorišče, na katerem bodo nastopile evropske zasedbe. Oder bodo med prvimi krstili belgijski Triggerfinger, italijanski Verdona in nemška zasedba Söhne Mannheims, za poskočne ska ritme pa bodo poskrbeli tudi slovenski Elvis Jackson. (STA)

ATLETIKA - Odločitev Južnoafriške atletske zveze

Pistorius vendarle na seznamu potnikov za SP

Normo za nastop v teku na 400 m je izpolnil v Lignanu - Tekmoval bo tudi v štafeti

Oscar Pistorius je na zadnjih paraolimpijskih igrah v Pekingu osvojil tri zlate kolajne v disciplinah 100, 200 in 400 m. V zadnji disciplini je dosegel tudi svetovni rekord (čas 47:49)

ANSA

JOHANNESBURG - Tokrat mu je uspelo. Eden najboljših športnikov invalidov na svetu, južnoafriški tekač Oscar Pistorius, je na seznamu potnikov za nastop na atletske svetovnem prvenstvu, ki bo od 27. avgusta do 4. septembra v Daeguju. Reprezentanca JAR ga je nominirala za nastop v njegovi paradni disciplini 400 metrov ter v štafeti 4 x 400 m, potem ko je julija izpolnil normo. Pistorius je postal znan po svojem boju s krovnimi športnimi organizacijami, da bi lahko na velikih tekmovanjih nastopil skupaj z neinvalidnimi športniki. Leta 2008 je po več mesecih boja z Mednarodno atletsko zvezo (IAAF), Mednarodnim olimpijskim komitejem (Mok) in po pritožbi na Mednarodno športno arbitražo (Cas) v Lozani vendarle dobil priložnost, vendar nato ni bil uspešen v kvalifikacijah za nastop na olimpijske igre v Pekingu, prav tako pa se je moral že po neuspešnih domačih kvalifikacijah odpovedati nastopu na SP v Berlinu leta 2009.

Zdaj je 24-letnemu športniku, ki zaradi amputacije nog teče s posebnima protezama, uspelo izpolniti normo, ko je minuli mesec na mitingu v Lignanu (pred tem je treniral v Guminu) na 400 m tekel 45,07. S tem časom bi se v finalu na OI v Pekingu uvrstil na 5. mesto, na SP v Berlinu leto kasneje bi bil četrti. »Tako dolgo sem sanjal o tem, da bi lahko nastopil na katerem od največjih tekmovanj in to je zame eden od najboljših trenutkov v življenju. Zelo sem ponosen, da mi je uspelo,« je dejal Pistorius po uvrstitvi v ekipo JAR.

V 26-članski južnoafriški ekipi za SP v Daeguju je tudi tekačica na 800 m Caster Semenya, ki je leta 2009 z ogromno prednostjo osvojila naslov svetovne prvakinja, nato pa enajst mesecev ni smela nastopati na mednarodnih tekmovanjih, ker so v tem času opravljali številne teste spola zaradi sum, da ni ženska. Julija lani je IAAF atletinji spet prižgala zeleno luč za nastopanje, pri tem pa ni razkrila izidov testov spola.

ATLETIKA - Odprto državno prvenstvo Slovenije v Kopru

Kozmus, Ratejeva in Šutejeva zadovoljni

KOPER - Bonifika je z državnim prvenstvom doživela svoj pravi krst. Le s parno vreme je nekoliko omrtvilo vneto in temu ustrezen je bil izkupiček rezultatov manjši od pričakovanega, ali bolje željenega. Želje so predstavljale norme, ki so jih nekateri posamezniki lovili, da bi si zagotovili pot na SP v Koreji. Časa je sedaj le še do 15. avgusta in potrebnih bi bilo nekaj čudežev.

Boleč je dvakratni čas 10"30 Osvonikarja na 100 metrov. Zmanjkalo je pet stotink! In hitri Matic je priznal, da se je v predteku nekoliko »štedil« za finale. S polno paro bi morda dosegel tistih usodnih 10"25. Od blizu ga je v finalu ogrozil Kozmalič (10"32). V daljnji je minimalni rezultat iskala bakrenolasa Nina Kolarič. Zmanjkalo je precej centimetrov.

Nedeljski popoldan je ponujal tri vrhunske predstave atletin in atletov, ki so si vizume priskrbeli že zdavnaj. Najprej seveda Primoža Kozmusa, ki je beležil vseskozi »crescendo« in pristal pri 76,38 m, kar je njegov letošnji drugi dosežek. Po tekmi je povedal, da odpravlja nekatere tehnične pomanjkljivosti in da je optimist. Kladiivo je metal tudi Videmčan Povegliano, ki je enkrat dosegel nekaj več od 70 metrov, tretji pa je bil kar metalc iz Venezuele. Aldo Bello s 64,61 m ni bil zadovoljen. »Od maja do konca avgusta sem v Brežicah, kjer treniram skupno s Kozmusom. Pridobil sem precej, uživam pa štipendijo moje atletske zveze. Škoda, da v Sloveniji ne morem ostati dlje.« Bello je odlično poznal venezuelski del zgodbe dutovskega metalca Danila Žerjala. Zanj je bil seveda Cereali. Presenečenje bil, ko je zvedel, da je bil atlet iz Slovenije.

Za metalčko kopja Martino Ratej se je pred manjšim zdravniškim posegom zdelo, da ne bo utrpela posledic pri pripravi na SP. Met preko 62 metrov ni bil slab, vizitka njenih skoraj 66 metrov z začetka sezone pa bo po novem težko preplašila nasprotnice, ki so krepko potegnile. »Še vedno beležim tehnične pomanjkljivosti, v dneh do začetka prvenstva pa računam na popravke, kar bi mi že danes omogočalo nekaj metrov dalje mete«, je povedala.

Dvoboj na nivoju kvalifikacij na SP se je obetal v skoku s palico za ženske. Izšlo se je s Tino Šutej, ki je po odličnih 4,50 m, ne brez možnosti za uspeh, naskakovala nov slovenski rekord 4,62 m. Njena nasprotnica bi morala biti naša »deželanka« Anna

Med enajstimi slovenskimi atleti, ki so že dosegli normo za nastop na SP, je tudi Marija Šestak, ki je v Kopru potrdila dobro formo. V troskoku je preskočila 14 metrov

B. KRIZMAN

Giordano Bruno, sicer italijanska rekorderka s 4,55 m. V Kopru je doživljala pravo dramo. Zaleti so bili počasni, izvajanje skokov nerodno. Rezultati atletinje iz pordenonske pokrajine so na pol slovenski, saj trenira v Novi Gorici pri Igorju Lapajnetu. Po tekmi ni bila dovzetna za daljši razgovor. Greste v Daegu? »Želim si samo domov, samo domov...« je skoraj v solzah povedala atletinja.

V Kopru se je prikazala tudi Mareline Ottey. 51-letnica (!) je startala v predteku na 200 metrov. Priznati je morala premoč Štarkerke Sabine Veit, za finalni tek pa je pustila peto stezo prosto. Bila je popolnoma zaprta vase, nedovzetna za razgovor. Še vedno pa računa na svetovno prvenstvo. Pred dnevi je slovenska štafeta normo zgrešila za 4 desetinke. Baje zaradi pretirano varnih predaj. V nekaj dneh bo četverka poskusila srečo v Mariboru. Potrebno bi bilo raziskati kako 51-letnica vpliva na druge šprinterke, ki so v svojih dvajsetih.

Norme za SP so doslej dosegli Marina Tomič (100 m ovire), Snežana Rodič in Marija Šestak (troskok), Tina Šutej (palica), Martina Ratej (kopje), Primož Kozmus (kladiivo), Sebastjan Buč (3000 m zapreke), Rozle Prezelj (višina), Robert Kranjc (kopje) ter maratonca Kobe in Kosmač. Zaradi boleznj je udeležba Rodičeve negotova. Slovenska atletika bo tokrat igrala v obrambi.

Bruno Krizman

KOŠARKA NBA-legende v Ljubljani »podirajo meje«

LJUBLJANA - V Tivoliju se je začel projekt Lige NBA »Basketball without borders« - Košarka brez meja, na katerem bo z nadarjenimi košarkarji iz vse Evrope vadilo 11 nekdanih igralcev in šest trenerjev. Slovenske barve bosta zastopala Rašo Nesterović in Boštjan Nachbar, sodelovali bodo tudi Vlade Divac, Dino Rada, Žarko Paspalj, Dragan Tarlač, Predrag Drobnjak, Žarko Čabarkapa, Miloš Vujančić, Dalibor Bagarić in Bruno Šundov ter šesterica trenerjev - Michael Curry, Jack Sikma, Jay Triano, Joe Wolf, Aaron Nelson in Marin Sedlaček. Projekt, ki poteka že deseto leto zapored, bo letos organiziran tudi v Riu de Janeiru in Johannesburgu.

Pokal Adecco: BiH - Srbija 61:82, Slovenija - Hrvaška 60:65; Današnji spored: tekma za 5. mesto (ob 15.00): Makedonija - Črna Gora, tekma za 3. mesto (ob 18.00): BiH - Slovenija, finale (ob 21.00): Srbija - Hrvaška.

KOŠARKA - A1-liga

Domen Lorbek k Avellinu

AVELLINO - Slovenski košarkar Domen Lorbek bo v naslednji sezoni igral pri Sidigas Avellinu. Prvič je v Italiji igral leta 2008 pri Benetton Trevisu, lani pa je igral pri španskem Lagun Aro Gipuzkoa v San Sebastianu.

XAVI - Zvezdnik Barcelone Xavi bo izpustil jutrišnjo prijateljsko tekmo proti Italijanom zaradi poškodbe mečne mišice. Po vsej verjetnosti ne bo igral niti španskega pokala. Že prej pa je bilo jasno, da zaradi poškodbe hrba evropskim in svetovnim prvakom v nogometu ne bo mogel igrati branilec Realu Sergio Ramos.

PALOSCHI - Milanov napadalec Alberto Paloschi je šel na posodo k veronskemu Chievu.

NESTEROVIČ PRI U. OLIMPIJI? - Vodstvo Uniona Olimpije že dalj časa ne skriva želje, da bi Rašo Nesterović zaigral v njihovi ekipi. Nekdanji kapetan slovenske reprezentance pa se bo o nadaljevanju športne poti odločil po opravljeni rehabilitaciji poškodovane rame. Ljubljansko moštvo pa zapuša Vlado Ilievski, ki bo kariero nadaljeval pri Anadolulu Efesu, ki ga je okrepil tudi Saša Vujačić.

IŠČE TRENERJA - Najboljša italijanska plavalka Federica Pellegrini je dokončno naznanila, da v naslednji sezoni ne bo trenirala pod vodstvom francoskega trenerja Philippeja Lucasa. Kdo bo novi trener, pa še ni znano.

PO BENELUXU - Američan Taylor Phinney (BTC) je dobil prolog na dirki po Beneluxu. Edini slovenski predstavnik na dirki je Grega Bole (Lampre), 64.

ODBOJKA - Italijanska odbojarska reprezentanca je v prvem vikendu Grand Prix zmagala tudi na zadnji tekmi (Poljsko je premagala s 3:0). Naslednji vikend bodo »azzurre« v Kazahstanu igrale proti domačinkam, Braziliji in Tajski.

GORSKO KOLESARSTVO - Slovenska gorska kolesarka Tanja Žakelj je na evropskem prvenstvu v olimpijskem krosu v slovaškem Dohnanyju osvojila bron, slovenski uspeh pa je s 5. mestom dopolnila Blaža Klemenčič.

Triestina v drugi krog

TRST - Triestina je v prvem krogu državnega pokala z 2:0 premagala D-ligaša Voghero (igral je s temnimi dresi Triestine). Pred okrog tisoč gledalci so gostitelji obakrat zadeli v prvem polčasu. Prvič je bil v 24. minuti uspešen Princivali, dve minuti kasneje pa je mrežo Voghere zatresel še Godeas. Furlanski D-ligaš Tamai je s 4:1 izgubil proti Sorrentu.

V prihodnjem krogu (v nedeljo, 14. avgusta) bo Triestina igrala v gosteh proti Zemanovi Pescari.

Triestina je nastopila z naslednjo postavo: Viotti, D'Ambrosio, Pezzi, Izzo, D'Aiello, Pani (Gissi), Bariti, Princivali, Godeas (Vilanova), De Vena (Lionetti), Cisotti.

Pallacanestro Trieste se je predstavil

TRST - Priprave na novo sezono so danes začeli tudi košarkarji Pallacanestro Trieste, ki bodo nastopali v državni A-diviziji. Svojim najzvestejšim navijačem pa so se predstavili v nedeljo na gradu sv. Justa. Pod vodstvom trenerja Eugenia Dalmassona bodo trenirali potrjeni Moruzzi in igralci iz mladinskega sektorja (Teghini, Scutiero, Bonetta, De Petris, Saur, Ruzzier, Coronica), 20-letni Marco Maganza, zunanji igralec Daniele Mastrangelo, Tržačan Giacomo Zecchin, igralec z Abrucov Innocenzo Ferraro, izkušeni organizator igre Marco Carra, Leonardo Zaccariello in Luca Gandini.

JADRANJE - Od danes evropsko mladinsko prvenstvo v Belgiji

Čupina jadralka na popravnem izpitu

V Nieuwpoortu podobne okoliščine kot v Medembliku: poleg vetrovnih razmer tudi enaka konkurenca

Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti sta na evropskem mladinskem prvenstvu 2009 na Balatonu osvojila bronasto kolajno, kar je bil njun prvi pomembnejši mednarodni rezultat v olimpijskem razredu 470

KROMA

Potem ko se v Medembliku, na svetovnem mladinskem prvenstvu ni izšlo po načrtih, bosta Čupina jadralka Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti imela že ta teden možnost za višjo uvrstitev. Od danes do ponedeljka ju namreč čaka evropsko mladinsko prvenstvo v Nieuwpoortu v Belgiji. Da bo to pravi popravni izpit, napovedujejo tudi okoliščine, v katerih bosta jadralka. Vremenski pogoji v Belgiji so slični kot na Nizozemskem, skorajda enaka pa bo tudi konkurenca. Na prvenstvu bodo namreč nastopile skoraj vse posadke, s katerimi sta Simon in Jaš merila moči že na svetovnem mladinskem prvenstvu pred dvema tednoma. Med 55 posadkami bodo vse evropske posadke, ki so se v Medembliku uvrstile v regato za kolajno. Italijo bo predstavljalo šest posadk, torej dve več kot v Medembliku, za Slovenijo pa bosta tudi tokrat jadralka le Andraž Gulič in Jakob Božič.

Kot v Medembliku je veter ob lepem vremenu srednje močan, ko pa se približuje poslabšanje, lahko doseže tudi jakost več kot 20 vozlov. Te dni je vreme spremenljivo in hladno (najvišje dnevne temperature 18 stopinj) z močnim vetrom. Vseskozi pa se bodo morali jadralki soočiti z močnimi tokovi, ki so posledica velike plime in oseke.

Želja Čupine ekipe - v Belgijo sta jadralka odpotovala s trenerjem Matjažem Antonazem, nastopala pa bosta kot člana reprezentance - je seveda ta, da bi popravila vtis s prejšnjega prvenstva. V Medembliku sta ju dva predčasna starta oddaljila od najboljših posadk, tako da so cilji o visoki uvrstitvi na koncu izpuhteli. Na koncu sta bila 12. »Zato bo to popravni izpit, na katerega pa gledam optimistično. Prepričan sem, da bosta pokazala, da sta sposobna doseči boljši rezultat. Seveda pa bo ta odvisen od trenutnega navdih in tudi športne sreče,« je napovedal Antonaz.

Od danes do četrtega bodo kvalifikacijske regate, od 13. avgusta dalje pa finalni del tekmovanja z regato za kolajne, ki bo 15. avgusta.

prej do novice
www.primorski.eu

Sprejem Ugrina in Juretiča pri TPK Sirena

Na tradicionalni kalamaradi na sedežu TPK Sirena so v soboto sprejeli in izročili priznanje jadralka Matiju Ugrinu (Sirena) in Mirku Juretiču (Čupa) ter trenerju Matiju Spinazzoli. Mlada jadralka sta bila na članskem EP v razredu 420 sedma. Priznanja je podelil podpredsednik Sirene Livio Pertot, prisoten pa je bil tudi športni direktor Franko Rebula. Na fotografiji Slosport.org: zadaj levo podpredsednik Sirene Pertot, desno športni direktor Rebula, spredaj (z leve): Ugrin, Spinazzola in Juretič.

MOTOCIKLIZEM - Mitja Emili letos slavil četrtič

Naslov skoraj v rokah

V Mugellu v petek padel in poškodoval motor, v nedeljo pa premagal vse tekmece

Mitja Emili na najvišji stopnički zmagovalnega odra s hčerko Veroniko

Na predzadnji, peti preizkušnji Trofeje Kawasaki na dirkališču v Mugellu je proseški motociklist Mitja Emili še četrtič letos osvojil prvo mesto (enkrat je bil drugi) in tako dejansko pospravil naslov prvaka pod streho. »Za končno slavo bo treba še malo potrpeti. Na zadnji dirki 4. septembra na dirkališču Franciacorta pri Brescii ne bom nič tvegala. Pomembno bo, da se pripeljem čez cilj,« je dejal Emili, ki pri Brescii še ni dirkal. »Proge ne poznam, tako da se bom pred dirko odpeljal na trening ali dva v Lombardijo,« je še dodal Mitja.

Petkov trening se za Emilija ni končal najlepše. »Padel sem in precej poškodoval motor. Z mehanikom sva ga popravljala pozno v noč. Na sobotnih kvalifikacijah sem si izbral četrto mesto. V nedeljo pa sem pazil na svoja neposredna tekmece, drugouvrščenega Francoza Galdesa in tretjevrščenega Morrealeja. Tik pred ciljem mi je uspelo prehiteti borbenega Morrealeja. Zmagal sem s prednostjo 55 tisočink sekunde. Glede na to, kako se je začel tekmovalni vikend, sem bil po nedeljski zmagi več kot zadovoljen,« je nedeljski potek dirke orisal proseški motociklist. Na tretje mesto se je uvrstil Francoz Galdes.

Zadnja preizkušnja Trofeje Kawasaki bo na sporedu v nedeljo, 4. septembra. Emili ima pred drugouvrščenim Galdesom 37 točk prednosti, pred Morrealejem pa 44. Zmagovalec dirke prejme 50 točk. Posnetki z nedeljske dirke v Mugellu bodo na ogled v petkovi oddaji FMI Magazine po Sportitalia 2 (ob 23.00, ponovitev bo v soboto ob 12.00).

SKOKI V VODO - S stopla

Srebro Sofie Carciotti zagon za novo sezono

Sofia Carciotti (prva z leve) uspešno zaključila sezono

Slovenska skakalka v vodo Sofia Carciotti, ki je pred kratkim nastopila tudi na absolutnem državnem prvenstvu v Rimu, je uspešno zaključila letošnjo sezono. Na mednarodni trofeji Niccolò Campo-Roma per bimbungamba je med mladinkami osvojila srebrno kolajno s stolpa. V konkurenci tekmovalk iz Italije, Hrvaške, Brazilije in Kanade je nastopila sproščeno, a zelo prepričljivo in dosegla tudi osebni re-

ATLETIKA - Zmaga

Fabio Ruzzier v spomin na prijatelja Gianija

Lonjerski hitrohodec Fabio Ruzzier je na odprtem državnem prvenstvu za veterane v Budimpešti zmagal v absolutni konkurenci. Na 5 kilometrski preizkušnji je med desetimi nastopajočimi razdaljo prehodil v času 25,32, drugouvrščen domačin Ferenz Major pa je bil minuto počasnejši. Slednji je bil na svetovnem prvenstvu v ZDA trikrat bronast, sodi pa še v mlajšo starostno kategorijo M50. »Če upoštevamo vremenske razmere, je to dober rezultat. Začeli smo opoldne, ko je bilo 35 stopinj,« je pojasnil Ruzzier, ki zmago posveča preminulemu prijatelju Gianiju Furlaniču, s katerim je ob začetku kariere v 60. letih treniral in tekmoval.

Z novo lovoriko je Ruzzier dopolnil zbirko državnih naslovov, ki jih je osvojil v različnih evropskih državah. Doslej je osvojil veteranski naslov v sedmih različnih državah, in sicer v Italiji, Sloveniji, Avstriji, Švici, Belorusiji, na Hrvaškem in Madžarskem, članski prvak pa je bil prav tako v teh državah z izjemo Italije in Belorusije.

Hitrohodec, ki na mednarodnih tekmah nastopa za Slovenijo, bo dva tedna prost. Po krajšem oddihu bo 3. septembra nastopil na balkanskih igrah v Domžalah, 12. in 14. septembra pa na evropskih veteranskih igrah v Lignano.

Tisti dan smo obiskali tudi zaselek, kjer živi eno izmed hribovskih ljudstev. Ta obisk se mi je zdel bolj podoben ekskurziji v živalski vrt. Zato sem kmalu stopila v prazen minibus in skozi okno opazovala ljudi. Oči domačinov so bile mrtve, na njihovih obrazih ni bilo nasmeha, očitno so bili navajeni na taka srečanja. Pred fotoaparati so se najprej skrivali, nato pa so se za nekaj dolarjev nastavljali pred njimi. Preden se je minibus napolnil s turisti, so posedli okrog vozila in nemo buljili v nas. Koliko stvari je bilo povedanih prav v teh nikoli izrečenih besedah...

Tam, kjer se zmaj spušča v morje

Vlak, ki je imel okna zavarovana z rešetkami, je vso noč vozil proti Hanoju. Na izredno neudobnih sedežih sem komajda zadremala, dokler me nista v zgodnjih jutranjih urah zdrnila bolečina v hrbtu in mraz. Pogledala sem skozi umazano šipo. Pred menoj se je odpiral drugačen svet. Sonce, ki me je do takrat vsak dan spremljalo, je izginilo za sive oblake. Rosilo je. Gosta megla je ovijala zelene hribe. Ljudje, pokriti z najlonskimi ogrinjali, so bos ali v škornjih hodili po blatni cesti. Tu pa tam se je nekdo peljal s kolesom, drugi so delali na poplavljenih riževih poljih. Zazeblo me je. Na vozičku so pripeljali zajtrk in ga razdelili tujcem. Čez nekaj časa so prinesli hrano tudi vietnamskim potnikom. Pri sosedu sem opazila, da je bila veliko skromnejša od moje. Stisnilo me je pri srcu. Črnolasemu študentu, ki je vso noč prebiral matematično knjigo, sem ponudila polovico svojega zajtrka in potem sva skupaj zajtrkovala. Vlak se je bližal glavnemu mestu Vietnamu.

Hanoj je pravo nasprotje mesta Ho Chi Minh: na ulicah ni nobene glasbe, malo pro-

Bilo je, kot da bi mi nekdo ponujal zaklad, me zvalil v čudežno deželo, potem pa ni ga hotel dati. V sebi sem čutila, da ne more ostati pri tem. V meni je raslo upanje. In res se je zgodil čudež. Izza sivih oblakov se je sramežljivo prikazal najprej žarek in kmalu še sonce, ki je pregnalo meglo. Iz njenega naročja je padel zaklad, ki se je razkril pred menoj kot pravljina pokrajina mojih sanj.

Ob povratku v mesto je naš minibus, v katerem sem se peljala s skupino starejših turistov, vozil po blatnem makadamu, ob katerem je stalo nekaj otrok in mladostnikov. Ko smo peljali mimo njih, so se nam pačili in proti vozilu je priletel tudi kravjek. Američan pred

Pred mano je bilo še dolgo potovanje z avtobusi v hribovita področja severozahodnega Vietnama, ki so mi ga vsi odsvetovali zaradi slabih cest. Izlet je bilo mogoče organizirati tudi z džipom, a me taka varianta ni zanimala. Naključje je hotelo, da sem se nekega jutra v hanojski restavraciji znašla za mizo z nekim temnopoltim fantom, s kodrastimi v čop povezanimi lasmi. Bil je Izraelc, z imenom Raz, katerega predniki so prihajali iz Jemena. Za sabo je imel triletno služenje vojaškega roka, ki mu je sledilo še šest mesecev dolgo potovanje po Indiji, Burmi in Laosu, sedaj pa je iskal nekoga, da se z njim poda v kraje severozahod-

Po deželi visečih mrežic

nega Vietnama. Z Razom sva šla na dvodnevni „poskusni“ izlet, najprej z avtobusom, ki je med potjo zapeljal v jarek. Dolgo smo čakali, da so ga izvleki. Pot sva nadaljevala s kolesom po razmočenih makadamih, mimo riževimi polji, iz katerih se dvigajo apnenčaste ozelenele gmote. S čolničem sva odplula po rečici, ki se vije med skrivnostnimi skalami. „Raz, ali imaš prijatelje med Palestinci?“ sem ga vprašala med enim in drugim zamahom vesla. „Ne!“ je ostro odgovoril in dodal, da le nekaj med izraelskimi Arabci. Nato se je pogovor zaostрил in pri visoki prepadni skali, ki jo je požrla tema ob skrivnostnem jamskem oboku, je vse kazalo, da je najinega skupnega potovanja konec. Razovo radikalno zavračanje palestinskega problema in moja propalestinska naravnost nista našla skupnega jezika. Kljub temu pa je mladi Žid predlagal, da greva skupaj v najbolj skrivnostni in obenem tudi najtežavnejši predel Vietnama, le „da Palestincev tokrat ne vzameva s seboj“.

(se nadaljuje)

Slika zgoraj: severno-vietnamska pokrajina; slika levo: grob; slika spodaj: Sapa - pred televizijskim ekranom

meta, še to v glavnem kolesa, več pa je dreves in odprtega prostora. Ljudje so zadržani, vendar obenem bolj gostoljubni od svojih južnih bratov. V desetih dneh, ki sem jih preživela v mestu, ni bilo niti enega sončnega. Iz sivega neba je skoraj neprenehoma pršilo, ponoči in v zgodnjih jutranjih urah pa v glavnem deževalo. To je bilo res škoda, še posebno takrat, ko sem se odpravila na dvodnevni izlet v zaliv Ha Long, ki je ovekovčen tudi v filmu Indokina.

Iz prozornih smaragdnih voda Tonkinškega zaliva se dviga daleč naokrog nad tri tisoč otočkov, ki so s svojim zelenim pokrivalom morda najlepše naravno čudo Vietnama. Legenda pripoveduje, da je otočke ustvaril orjaški zmaj, ki je živel v gorah. Ko je tekel proti morju, je s svojim repom mlatil naokoli in izdolbil razpoke ter ustvaril doline, nato se je pogreznil v vodo in ta je zalila vso okoliško ozemlje. Na površju so ostali samo vrhovi, ki še danes štrlijo iz morske gladine. Ime Ha Long pomeni namreč: tam, kjer se zmaj spušča v morje.

Na majhni ladjici sem žalostno opazovala obrise iz morja štrlečih grb, ki mi jih je megla, prav hudobno skrivala v svojem naročju.

mano se je nad tem neprijaznim sprejemom zgražal. Sama pri sebi pa sem pomislila: „Nekdo meče bombe, nekdo pa kravjeko!“

Najlepše, kar sem doživela v Hanoju, poleg prijaznega vabila na kosilo v nekem templju, je bila nedvomno gledališka predstava tako imenovanih "vodnih lutk", edinstvena znamenitost Vietnama. Ta umetnost izvira iz severnega dela dežele, kjer so jo uprizarjali že v 10. stoletju. Pisane, lesene lutke plešejo in se gibljejo na vodi. Previdno jih z nevidnimi palicami in vrvicami upravljajo ljudje, skriti za rdečo zaveso, kjer stojijo do pasu v vodi. Predstavo spremlja orkestrček tradicionalnih glasbil, pevci ter pripovedovalci. Petje in deklamacije so v ljudskem jeziku, prepleteno z mnogimi reki in pregovori. Snov zajema iz kmečkega življenja. Predstava odseva vso pestrost, naivnost, humor in energijo vietnamskega ljudstva, pravzaprav tisto žarečo luč, ki je na mnogih obrazih domačinov nisem mogla zaznati. Prav zato mi je predstava ostala pri srcu in pregnala mi je jezo, ki sem jo vlačila že od samega začetka potovanja zaradi odnosa, ki ga ima velik del Vietnamcev do tujcev posebno na jugu dežele.

jasno zmerno oblačno oblačno rahal dež zmeren dež močan dež nevihte veter megla rahal sneg zmeren sneg močan sneg topla fronta hladna fronta okluzija izobara C središče ciklona A središče anticiklona

Ponoči in zgodaj zjutraj so na vzhodu še možne plohe in nevihte. Čez dan bo zmerno oblačno, popoldan pa je verjetna oblačnost v hribovitem svetu z občasnimi plohami in nevihtami, ki bi se lahko spustile proti jugu. Ob morju bo zjutraj pihala močna, popoldan pa zmerna burja. Veliko bolj suho bo kot v prejšnjih dneh.

Zjutraj bo dež večinoma ponehal. Čez dan bo spremenljivo oblačno, popoldne in zvečer bodo spet nastale posamezne plohe ali nevihte. Hladneje bo, na Primorskem bo pihala zmerna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 10 do 15, na Primorskem okoli 18, najvišje dnevne od 17 do 22, na Primorskem okoli 26 stopinj C.

Na spodnji nižini in ob morju bo jasno ali zmerno oblačno. Zjutraj bo pihala zmerna burja. Drugod bo zjutraj povečini zmerno oblačno, popoldan pa se bo oblačnost povečala predvsem v predalpskem svetu z možnimi krajevnimi plohami proti večeru.

Jutri bo zmerno do pretežno oblačno. Predvsem v severni in zahodni Sloveniji bo občasno deževalo. Pihal bo jugozahodni veter, ob morju zmeren jugo.

Danes bodo po prehodu hladne fronte v prvih jutranjih urah v višinah pritekali dokaj hladni in zmerno nestanovitni severozahodni tokovi, pri tleh pa severovzhodni, zelo suhi tokovi.

Nad severnim delom Evrope je ciklonsko območje in obširna višinska dolina s hladnim zrakom, nad jugozahodno Evropo pa je anticiklon. Vremenska fronta, ki je ponoči prešla naše kraje, se pomika čez Balkan. Za njo priteka k nam hladnejši in postopno nekoliko bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 5.57 in zahaja ob 21.23
 Dolžina dneva 14.26

BIOPROGNOZA
 Vremenska obremenitev bo zjutraj prehodno oslabela, okrepljeni pa bodo nekateri bolezenski znaki. Splošna obremenitev se bo ponovno okreplila v drugi polovici dneva. Spanje v noči bo moteno. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
 Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 25,3 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	19	2000 m	6
1000 m	14	2500 m	3
1500 m	9	2864 m	1

UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 7 in v gorah 8.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

DOPIS IZ PARIZA - V kulturnem centru George Pompidou razstava Pariz-Delhi-Bombaj

Pogled na Indijo, vzhajajočo velesilo

V kulturnem centru George Pompidou ali, kot mu pravijo Parižani, v Beaubourgu je ta čas na ogled razstava Pariz-Delhi-Bombaj. Postavitev je del projekta, ki se je začel pred štirimi leti z namenom, da bi predstavili to novo gospodarsko velesilo.

Lahko bi rekli, da je Indija pri nas bolj slabo poznana. Večinoma vemo za turistične zanimivosti ali stereotipe - Buda, sanskrt, joga, mogočni imperiji ... Toda Indija je veliko več kot to. V zadnjih letih se je z neverjetno hitrim razvojem postavila med vodilne svetovne velesile in gospodarski vzpon je potisnil v ospredje tudi indijsko umetnost. Mimo je čas, ko sta prevladovali Evropa in ZDA, danes morajo stare kulturne prestolnice (Pariz, London in New York) konkurirati oz. sodelovati z novimi (Delhi, Bombaj, Peking itd.).

Večina razstavljenih del so kreasije francoskih in indijskih umetnikov, ki jih je Beabourg naročil prav za to postavitev. Na eni strani si obiskovalec lahko ogleda raznorazne stvaritve,

na drugi pa lahko spozna različne plati te oddaljene dežele, saj so ji ob osrednji razstavi posvečene še tri dvorane. V prvi lahko prek interneta vzpostavite direkten stik z indijsko realnostjo, v drugi si lahko ogledate indijske časopise v angleščini in nazadnje je še oddelek za filme, dokumentarce in predavanja.

Slednja obravnavajo predvsem spremembe zadnjih let, saj je bil gospodarski vzpon bliskovit in večina prebivalstva je še izredno revna. Polovica prebivalstva Bombaja živi v bidonville, dve tretjini prebivalstva je še na podeželju in se v vsakdanu bori za preživetje. Postavlja se vprašanje, ali bo Indija lahko preživljala populacijo 1,2 milijarde ljudi, ki stalno narašča, in pri tem spoštovala okolje, saj industrija hudo onesnažuje zemljo, vodo (zlasti reke) in zrak.

Dalje so dokumentarci in predavanja posvečeni plesu ter filmom, ki imajo v Indiji dolgo tradicijo. Leta 1896, komaj leto po uradnem rojstvu filma,

so v Bombaju imeli prvo projekcijo in leta 1913 je Indija posnela svoj prvi film. Verjetno danes vsi poznamo Bollywood oziroma komercialne indijske filme, kjer vse pleše in poje (izraz je skoval kritik v sedemdesetih letih, ki je spojil besedi Hollywood in Bombay.) Za Bollywood so značilni bogati kostumi, razkošne scene, jokave zgodbe ipd., kar je nas vse pretirano, toda po drugi strani so za Indijce naši filmi plehki, zaradi česar so ustvarili svoje različice zahodnih uspešnic kot so ET, Pretty woman itd. Bollywood pa ni le opij, v katerega naj bi se zatekali revni, da bi pozabili na vsakdanjo bedo. Ti filmi tudi spreminjajo indijsko družbo, širijo idejo svobodne izbire zaročenca in s tem majo sistem kast.

Razstava Pariz-Delhi-Bombaj nudi nov pogled na Indijo, odpira pa tudi nove poti tako Beabourgu kot Parizu ter mladim umetnikom daje nove možnosti nastopa. Upajmo, da bo takšnih pobud še veliko.

Jana Radovič

na iPadu
Available on the App Store

Prenesi iz Appleove spletne trgovine aplikacijo **Primorski** in imel boš dostop do vseh vsebin, objavljenih v dnevniku.

Listaj strani po iPadu enostavno in prijetno z grafično kakovostjo in učinkovitostjo tiskanega dnevnika, brskaj po arhivu in poišči članke, ki te zanimajo. Hkrati si lahko vedno seznanjen z zadnjimi novicami na naši spletni strani www.primorski.eu.

Aplikacija bo nekaj časa brezplačna.